Arweiniad ar gyfer arolygu darparwyr dysgu yn y gwaith

o Fedi 2010

Diweddarwyd Medi 2012

Estyn

Rhagoriaeth i bawb – Excellence for all

Arolygiaeth Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru

Her Majesty's Inspectorate for Education and Training in Wales

Iechyd ar Waith | Health at Work

BUDDSODDWYR MEWN POBL | Aur

Diben Estyn yw arolygu ansawdd a safonau mewn addysg a hyfforddiant yng Nghymru. Mae Estyn yn gyfrifol am arolygu:

- ysgolion a safleoedd meithrin a gynhelir gan, neu sy'n cael arian gan awdurdodau lleol;
- ysgolion cynradd;
- ysgolion uwchradd;
- ysgolion arbennig;
- unedau cyfeirio disgyblion;
- ysgolion annibynnol;
- addysg bellach;
- dysgu oedolion yn y gymuned;
- hyfforddiant gwaith ieuenctid a chymunedol;
- gwasanaethau addysg awdurdodau lleol ar gyfer plant a phobl ifanc;
- addysg a hyfforddiant athrawon;
- dysgu yn y gwaith;
- cwmnïau gyrfaoedd;
- dysgu troseddwyr.

Mae Estyn hefyd:

- yn rhoi cyngor ar ansawdd a safonau mewn addysg a hyfforddiant yng Nghymru i Llywodraeth Cymru ac eraill; ac
- yn cyhoeddi achosion o arfer dda yn seiliedig ar dystiolaeth arolygu.

Cymerwyd pob rhagofal posibl i sicrhau bod y wybodaeth yn y ddogfen hon yn gywir adeg ei chyhoeddi. Dylid cyfeirio unrhyw ymholiadau neu sylwadau ynglŷn â'r ddogfen hon/cyhoeddiad hwn at:

Yr Adran Gyhoeddiadau
Estyn
Llys Angor
Heol Keen
Caerdydd
CF24 5JW neu drwy anfon e-bost at cyhoeddiadau@estyn.gov.uk

Mae'r cyhoeddiad hwn a chyhoeddiadau eraill gan Estyn ar gael ar ein gwefan: www.estyn.gov.uk

Cyfieithwyd y ddogfen hon gan Trosol (Saesneg i Gymraeg)

Ⓗ Hawlfraint y Goron 2012: Gellir ailddefnyddio'r adroddiad hwn yn ddi-dâl mewn unrhyw fformat neu gyfrwng ar yr amod y caiff ei ailddefnyddio'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol. Rhaid cydnabod y deunydd fel hawlfraint y Goron a rhaid nodi teitl yr adroddiad penodol.

Cynnwys	Tudalen

Cyflwyniad **1**

Diben yr arweiniad hwn 1
Y sail gyfreithiol ar gyfer arolygu darparwyr dysgu yn y gwaith 1

Rhan 1: Cynnal Arolygiadau **2**

Cyflwyniad 2
Egwyddorion arolygu 2
Cod ymddygiad ar gyfer arolygwyr 2
Disgwyliadau darparwyr 3
Iechyd a diogelwch 3
Ymateb i honiad ynghylch diogelu 3
Dull arolygu 4
Yr Ystafell Arolygu Rithwir 4
Y tîm arolygu 4
Cysylltu â'r darparwr cyn yr arolygiad 5
Cynllunio'r arolygiad a pharatoi'r tîm 6
Yn ystod yr arolygiad 6
Bodloni gofynion statudol 9
Ar ôl yr arolygiad 9
Sicrhau ansawdd arolygiadau 11

Rhan 2: Llunio barnau **12**

Ynglŷn â'r darparwr 12
Crynodeb 12
Disgrifiadau barn 13
Barnu cwestiynau allweddol a dangosyddion ansawdd 13
Argymhellion 14

Dangosyddion ansawdd **14**

Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau? 14
Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth? 19
Cwestiwn Allweddol 3: Pa mor dda yw'r arweinyddiaeth a'r rheolaeth? 27

Atodiad 1: Y Fframwaith Arolygu Cyffredin
Atodiad 2: Y prif ffynonellau tystiolaeth sy'n berthnasol i gwestiynau allweddol a dangosyddion ansawdd
Atodiad 3: Rheoliadau ac arweiniad
Atodiad 4: Arolygon ddysgwyr
Atodiad 5: Dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol
Atodiad 6: Arweiniad ar ddefnyddio data
Atodiad 7: Arweiniad ar weithgarwch dilynol

Cyflwyniad

Diben yr arweiniad hwn

Mae'r arweiniad hwn yn amlinellu'r ffordd y bydd yr arolygiaeth yn arolygu darparwyr dysgu yn y gwaith ar gyfer y cylch arolygu chwe blynedd o 2010. Bydd yn cael ei adolygu yn ystod 2012-2013 er mwyn paratoi ar gyfer ail hanner y cylch arolygu.

Dibenion arolygu yw:

- darparu atebolrwydd ar gyfer defnyddwyr gwasanaethau a rhanddeiliaid eraill trwy ein hadrodd cyhoeddus ar ddarparwyr;
- hyrwyddo gwelliant mewn addysg a hyfforddiant; a
- llywio datblygiad polisi cenedlaethol gan Lywodraeth Cymru.

Mae'r arolygiaeth yn cynnal arolygiad craidd ar gyfer pob darparwr ym mhob sector addysg a hyfforddiant. Mae'r arweiniad hwn yn esbonio sut byddwn yn cynnal arolygiadau craidd. Pan fo'r arolygiad yn nodi pryder mewn perthynas â safonau ac ansawdd addysg a hyfforddiant neu arweinyddiaeth a rheolaeth, yna bydd yr arolygiaeth yn cynnal gweithgarwch dilynol gyda'r darparwr. Mae'r arweiniad hwn yn cynnwys gwybodaeth am weithgarwch dilynol yn Atodiad 7.

Mae'r arweiniad hwn yn cynnwys dwy ran, sydd ynglŷn â:

- chynnal arolygiad; a
- llunio barnau.

Gall darparwyr dysgu yn y gwaith ddefnyddio'r arweiniad hwn i weld sut mae arolygiadau yn gweithio a'u helpu wrth wneud eu hunanasesiad eu hunain. Yn ogystal, gall darparwyr ddefnyddio pecyn canllawiau'r arolygiaeth ar hunanasesiad sy'n cyd-fynd â'r Fframwaith Ansawdd ac Effeithiolrwydd (FfAE) a chyhoeddiad Estyn 'Beth sy'n gwneud darparwr hyfforddiant da'.

Mae rhagor o wybodaeth ac arweiniad am arolygiadau ar gael ar wefan yr arolygiaeth, sef www.estyn.gov.uk.

Y sail gyfreithiol ar gyfer arolygu darparwyr dysgu yn y gwaith

Yn y sector ôl-16, mae Deddf Dysgu a Sgiliau 2000 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Prif Arolygydd adrodd ar:

- ansawdd yr addysg a'r hyfforddiant a ddarperir;
- y safonau a gyflawnir gan y rhai sy'n derbyn addysg a hyfforddiant; ac
- a yw'r adnoddau ariannol y trefnwyd eu bod ar gael ar gyfer y rhai sy'n darparu addysg a hyfforddiant yn cael eu rheoli'n effeithlon ac yn cael eu defnyddio i ddarparu gwerth am arian.

Mae'r arweiniad hwn yn dehongli'r meysydd hyn yn fanylach.

Rhan 1: Cynnal arolygiadau

Cyflwyniad

Mae'r adran hon wedi'i hamlinellu mewn ffordd sy'n adlewyrchu dilyniant y gwaith cyn, yn ystod ac ar ôl arolygiad craidd.

Mae'r arolygydd cofnodol yn gyfrifol am gynnal a rheoli'r arolygiad, ac ar gyfer yr adroddiad arolygu. Er bod yr arweiniad hwn yn canolbwyntio'n bennaf ar rôl yr arolygydd cofnodol, rhaid i holl aelodau'r tîm gydymffurfio â'r un gofynion arolygu.

Egwyddorion arolygu

Bydd arolygwyr:

- yn sicrhau bod arolygu o ansawdd uchel ac yn ymateb i anghenion pob dysgwr;
- yn sicrhau bod barnau yn gadarn, yn ddibynadwy, yn ddilys ac wedi'u seilio ar dystiolaeth uniongyrchol;
- yn cynnwys darparwyr yn llawn yn y broses arolygu, gan gynnwys defnyddio enwebeion;
- yn defnyddio adroddiad hunanasesu'r darparwr fel y man cychwyn ar gyfer arolygu ac yn nodi materion allweddol ar gyfer ymchwilio iddynt er mwyn llunio barnau ar ddilysrwydd ei ganfyddiadau;
- yn cynnwys arolygwyr cymheiriaid yn y broses arolygu;
- yn sicrhau cyn lleied o ofynion ag y bo modd ar gyfer dogfennaeth a pharatoi gan y darparwr;
- yn cael safbwynt y dysgwyr a safbwynt rhanddeiliaid eraill;
- yn cymhwyso egwyddor cydraddoldeb i'r Gymraeg a'r Saesneg yn ein holl waith arolygu, gan ddarparu gwasanaethau dwyieithog lle bynnag y bo'n briodol; a
- bod yn adeiladol wrth nodi a chefnogi darparwyr sydd â meysydd pwysig i'w gwella.

Cod ymddygiad ar gyfer arolygwyr

Dylai arolygwyr gynnal y safonau uchaf posibl yn eu gwaith. Rhaid i bob arolygydd fodloni'r safonau yng nghod ymddygiad Estyn. Wrth gynnal yr arolygiad, bydd arolygwyr:

- yn gwneud eu gwaith gyda didwylledd, cwrteisi a sensitifrwydd priodol;
- yn arfarnu gwaith y darparwr yn wrthrychol;
- yn adrodd yn onest, yn deg ac yn ddiduedd;
- yn cyfathrebu'n glir ac yn agored;
- yn gweithredu er lles y dysgwyr; ac
- yn parchu cyfrinachedd yr holl wybodaeth sy'n dod i law yn ystod eu gwaith.

Mae'n bwysig bod arolygwyr yn barnu effeithiolrwydd darpariaeth ac arweinyddiaeth ar eu cyfraniad at ddeilliannau ac nid ar sail unrhyw hoffter o ddulliau penodol. Yr allwedd i'r farn yw p'un a yw'r dulliau a'r trefniant yn addas i'r diben o gyflawni safonau uchel o ran gwaith i bob dysgwr.

Dylai arolygwyr fod yn ymwybodol o'r ffaith y gellir gwneud ceisiadau am ddatgelu gwybodaeth am fanylion sydd wedi'u cynnwys mewn tystiolaeth arolygu, llythyrau a negeseuon e-bost. Dylid cofnodi'r holl wybodaeth (ysgrifenedig neu electronig) mewn ffordd sy'n addas ar gyfer y cyhoedd.

Disgwyliadau darparwyr

Er mwyn i arolygu a rheoleiddio fod yn adeiladol ac yn fuddiol, mae'n bwysig bod arolygwyr a darparwyr yn sefydlu ac yn cynnal amgylchedd gweithio proffesiynol yn seiliedig ar gwrteisi, parch ac ymddygiad proffesiynol y naill at y llall. Disgwylir i arolygwyr gydymffurfio â chod ymddygiad Estyn, ond disgwyliwn hefyd i ddarparwyr:

- fod yn gwrtais ac yn broffesiynol;
- cymhwyso'u codau ymddygiad eu hunain wrth ymdrin ag arolygwyr;
- galluogi arolygwyr i gynnal eu harolygiad mewn modd agored a gonest;
- galluogi arolygwyr i arfarnu'r ddarpariaeth yn wrthrychol yn erbyn y Fframwaith Arolygu Cyffredin;
- defnyddio systemau electronig Estyn ar gyfer rheoli arolygiadau fel bo'r gofyn;
- darparu tystiolaeth a fydd yn galluogi arolygwyr i adrodd yn onest, yn deg ac yn ddibynadwy ynghylch eu darpariaeth;
- cynnal trafodaeth bwrpasol gyda'r arolygydd cofnodol a'r tîm arolygu;
- cydnabod bod angen i arolygwyr arsylwi arfer a siarad â staff, dysgwyr a rhanddeiliaid eraill heb bresenoldeb rheolwr neu uwch arweinydd;
- tynnu unrhyw bryderon ynglŷn â'r arolygiad i sylw arolygwyr mewn modd amserol ac addas drwy'r enwebai neu'r arolygydd cofnodol;
- gweithio gydag arolygwyr i sicrhau cyn lleied o aflonyddu a straen ag y bo modd trwy gydol yr arolygiad; a
- sicrhau iechyd a diogelwch arolygwyr tra byddant ar eu safle.

Iechyd a diogelwch

Bydd arolygwyr yn cynnal arolygiadau yn unol ag arweiniad yr arolygiaeth ar iechyd a diogelwch. Os ydynt yn sylwi ar unrhyw beth sydd yn eu barn nhw yn achosi perygl amlwg i ddiogelwch staff, ymwelwyr neu ddysgwyr, dylent rybuddio rheolwyr yn y darparwr sy'n cael ei arolygu. Dylent roi gwybod iddynt hefyd os sylwir ar fygythiadau llai amlwg. Ym mhob achos dylai arolygwyr wneud nodyn electronig ar wahân o'r bygythiad a bod y rheolwyr wedi cael gwybod amdano. Dylent roi copi o hwn i'r swyddog arweiniol ar gyfer iechyd a diogelwch yn yr arolygiaeth. Dylai arolygwyr adrodd ar achosion amlwg o dorri deddfwriaeth iechyd a diogelwch yng Nghwestiwn Allweddol 2.

Ymateb i honiad ynghylch diogelu

Os caiff arolygydd wybod am honiad/amheuaeth ynghylch plentyn, person ifanc neu oedolyn sy'n agored i niwed, dylai ddilyn y gweithdrefnau fel y maent wedi'u hamlinellu yn fersiwn gyfredol 'Polisi a gweithdrefnau Estyn ar gyfer diogelu' sydd ar gael ar wefan Estyn.

Dull arolygu

Mae'r arweiniad hwn yn amlinellu'r gweithdrefnau ar gyfer arolygiadau craidd o ddarparwyr dysgu yn y gwaith. Bydd yr arolygiadau hyn yn cael eu hategu gan weithgarwch dilynol yn y darparwyr hynny y canfuwyd, trwy eu harolygiad craidd, eu bod yn tanberfformio.

Y man cychwyn ar gyfer arolygu yw asesiad y darparwr o'i berfformiad ei hun, wedi'i gefnogi gan wybodaeth berthnasol am berfformiad. Ni fydd arolygwyr yn arolygu pob agwedd ar y gwaith yn fanwl yn ystod arolygiad craidd. Byddant yn cymryd sampl o dystiolaeth i brofi arfarniad y darparwr ei hun o'i waith. Bydd yr adroddiad hunanasesu yn arwain sut mae'r tîm yn cymryd sampl o'r dystiolaeth, ond bydd y prif ffocws bob amser ar y safonau y mae dysgwyr yn eu cyflawni.

Y safonau a gyflawnir gan ddysgwyr a'r cynnydd a wnânt yw'r mesur allweddol o ansawdd yr addysg a'r hyfforddiant y maent wedi'i gael ac o effeithiolrwydd arweinyddiaeth a rheolaeth y darparwr. Bydd arolygiadau yn canolbwyntio ar anghenion dysgwyr ac effaith addysg a hyfforddiant ar godi safonau.

Byddwn yn arolygu pob darparwr dysgu yn y gwaith yn ystod rhaglen chwe blynedd o arolygiadau.

Un wythnos waith yw'r cyfnod arolygu fel arfer, er y bydd nifer y diwrnodau a gymerir gan arolygwyr unigol yn amrywio yn ôl maint y darparwr.

Bydd adroddiadau arolygu yn ymdrin â phob cwestiwn allweddol, dangosydd ansawdd ac agwedd ar y Fframwaith Arolygu Cyffredin.

Cynhelir pob arolygiad yn unol â'n Cynllun Iaith Gymraeg, sydd ar gael ar wefan yr arolygiaeth www.estyn.gov.uk ac mae'n cael ei gefnogi gan arweiniad atodol ar arolygu datblygu'r iaith Gymraeg.

Yr Ystafell Arolygu Rithwir

Bydd yr arolygiaeth yn defnyddio system electronig ar gyfer rheoli sawl agwedd ar yr arolygiad. Yr enw ar y system hon yw'r 'Ystafell Arolygu Rithwir' (YAR). Dyma system ar y we sy'n caniatáu i ddarparwyr lwytho gwybodaeth i fyny ar gyfer yr arolygiaeth a lawrlwytho arweiniad oddi wrth yr arolygiaeth am y broses arolygu. Hefyd, yr YAR yw'r man lle gall darparwyr fynd at arweiniad yr enwebai ar baratoi ar gyfer yr arolygiad ac at yr holiaduron ôl-arolygiad.

Mae set gynhwysfawr o ddogfennau a fideos arweiniad ar gael ar wefan Estyn i helpu ysgolion ddeall a defnyddio'r system.

Y tîm arolygu

Bydd timau arolygu yn cael eu harwain gan arolygydd cofnodol (AEM neu arolygydd ychwanegol), gydag aelodau eraill o'r tîm yn cael eu cymryd o blith AEM neu arolygwyr ychwanegol. Gallai arolygwyr ychwanegol fod ar secondiad neu gontract i'r arolygiaeth. Bydd timau arolygu yn cynnwys staff sy'n gweithio yn y sector (arolygwyr cymheiriaid).

Mae'r arolygydd cofnodol yn rheoli'r tîm arolygu a'r broses arolygu gyfan, ac ef/hi yw'r unigolyn cyswllt cyntaf ar gyfer pawb sy'n cymryd rhan yn yr arolygiad.

Bydd y darparwr yn cael ei wahodd i ddewis uwch aelod o staff, o'r enw'r enwebai, i weithio gyda'r tîm arolygu. Dylai fod gan yr enwebai ddigon o hynafedd i weithredu fel yr unigolyn cyswllt rhwng y darparwr a'r tîm arolygu, ond nid oes angen iddo/iddi fod yn arweinydd y darparwr.

Cysylltu â'r darparwr cyn yr arolygiad

Bydd y darparwr yn cael pedair wythnos waith o rybudd ysgrifenedig am yr arolygiad. Ar ôl hyn, bydd yr arolygiaeth yn cysylltu â'r darparwr dros y ffôn i wneud y trefniadau ar gyfer yr arolygiad. Yn ystod y drafodaeth hon, bydd yr arolygiaeth:

- yn esbonio diben yr arolygiad ac yn trafod rhaglen amlinellol ar gyfer yr arolygiad;
- yn trafod y wybodaeth benodol sydd ei hangen cyn yr arolygiad ac yn gwneud y trefniadau ar gyfer ei chael ar ffurf electronig drwy gyfrwng yr Ystafell Arolygu Rithwir;
- yn gofyn a oes unrhyw faterion neu risgiau y dylai'r tîm fod yn ymwybodol ohonynt ac yn gofyn am sesiwn friffio gyffredinol ynghylch iechyd a diogelwch ar gyfer y tîm ar ddechrau'r arolygiad;
- yn pennu a yw'r darparwr yn dymuno cael enwebai, ac os felly, yn cytuno ar rôl yr enwebai;
- yn trefnu bod tystiolaeth ategol ar gael, gan gynnwys unrhyw samplau o waith dysgwyr;
- yn sicrhau bod gweithdrefnau cytûn ar gyfer mynd i'r afael ag unrhyw bryderon neu gŵynion a allai godi yn ystod yr arolygiad;
- yn trefnu i aelodau o fwrdd y darparwr neu gorff cyfwerth gyfarfod ag arolygwyr yn ystod y cyfnod arolygu;
- yn gwneud unrhyw drefniadau domestig, fel canolfan ar gyfer yr arolygwyr a pharcio;
- yn gwneud trefniadau ar gyfer adrodd yn ôl ynghylch canfyddiadau'r arolygiad;
- yn cytuno ar y trefniadau ar gyfer llenwi'r holiaduron ôl-arolygiad; ac
- yn hysbysu'r darparwr y bydd materion allweddol y trefniadau yn cael eu cadarnhau yn ysgrifenedig.

Bydd yr arolygiaeth yn gofyn am y wybodaeth ganlynol cyn gynted ag y bo modd:

- manylion am gynllun gwaith y darparwr ar gyfer cyfnod yr arolygiad; ac
- unrhyw ddiweddariadau a wnaed i'w hunanasesiad a'i gynllun datblygu ansawdd yn ddiweddar.

Os yw'r arolygiad yn cael ei gynnal yn gynnar yn ystod blwyddyn y darparwr, gall yr arolygiaeth ofyn am samplau o waith dysgwyr o'r flwyddyn flaenorol.

Bydd yr arolygiaeth yn cysylltu â'r darparwr i gael y fersiwn ddiweddaraf o'r AHA a'r CDA.

Bydd yr arolygiaeth yn gofyn i'r darparwr roi gwybod i bartneriaid, cyflogwyr a rhanddeiliaid eraill am yr arolygiad. Bydd yr arolygiaeth yn rhoi gwybod i'r darparwr am y gweithdrefnau ar gyfer cael barn dysgwyr.

Bydd y tîm arolygu yn defnyddio'r dystiolaeth o sampl o ymatebion dysgwyr i holiadur sy'n cael ei ddarparu gan Estyn. Bydd y tîm hefyd yn ystyried yr arolwg diweddaraf o ganfyddiadau dysgwyr a gynhaliwyd gan y darparwr a/neu'r arolwg llais y dysgwr diweddaraf a gynhaliwyd trwy'r Adran Addysg a Sgiliau (AdAS) i asesu barn dysgwyr. Bydd canlyniadau'r arolygon hyn yn ffurfio rhan o'r dystiolaeth cyn-arolygiad. Fodd bynnag, pan gaiff darparwyr wybod am arolygiad, gallwn ofyn i sampl o ddysgwyr lenwi holiaduron. Bydd canlyniadau'r arolygon hyn yn ffurfio rhan o'r dystiolaeth cyn-arolygiad. Bydd sylwebaeth ar farn y dysgwyr yn ymddangos yn yr atodiad i'r adroddiad arolygu.

Bydd arolygwyr hefyd yn cynnal arolygon llafar yn ystod yr arolygiad gyda grwpiau o ddysgwyr i gael eu safbwynt ar faterion ac i ddilyn trywyddau ymholi a nodwyd yn ogystal.

Cynllunio'r arolygiad a pharatoi'r tîm

Wrth ystyried adroddiad hunanasesu'r darparwr ac unrhyw wybodaeth sydd gan yr arolygiaeth eisoes, bydd yr arolygydd cofnodol yn cynllunio'r arolygiad ac yn dyrannu cyfrifoldebau i aelodau o'r tîm arolygu.

Bydd yr arolygiaeth yn trefnu cael gwybodaeth am y darparwr gan AdAS.

Bydd yr arolygydd cofnodol yn cwblhau sylwebaeth cyn-arolygiad (SCA). Bydd hyn yn cynnwys rhagdybiaethau wedi'u seilio ar yr adroddiad hunanasesu a gwybodaeth arall y bydd arolygwyr yn ei defnyddio i gyfeirio eu trywyddau ymholi yn ystod yr arolygiad. Bydd y SCA yn cael ei anfon at yr enwebai a'r tîm ar y diwrnod gwaith olaf cyn yr arolygiad.

Mae arolygiadau yn cynnwys arsylwi addysgu, hyfforddi a gwaith gyda dysgwyr. Disgwylir i ddarparwyr anfon amserlen o'r holl ddarpariaeth a fwriedir yn ystod yr arolygiad at yr arolygydd cofnodol. Bydd hyn yn cynnwys gweithgareddau oddi ar y safle yn ogystal ag unrhyw drefniadau ar gyfer hyfforddiant i ffwrdd o'r gwaith. Ar sail y wybodaeth a gafwyd, bydd arolygwyr yn dewis sampl fechan o weithgareddau i'w harsylwi ac arfarnu. Bydd y sampl yn adlewyrchu ystod gwaith y darparwr ac yn cefnogi'r ymchwiliad i drywyddau ymholi a awgrymwyd gan ragdybiaethau cychwynnol arolygwyr.

Yn ystod yr arolygiad

Y cyfarfod tîm cychwynnol

Yng nghyfarfod cychwynnol y tîm arolygu, dylid cael sesiwn friffio iechyd a diogelwch oddi wrth y darparwr. Ar ôl hynny, dylai'r tîm drafod y strategaeth ar gyfer yr arolygiad. Dylai hyn ddechrau gydag adroddiad hunanasesu'r darparwr a'r SCA.

Bydd arolygwyr yn cymryd sampl o'r arfarniadau a wnaed gan y darparwr, ac yn eu profi a'u dilysu. Dylai'r trafodaethau ganolbwyntio ar y dystiolaeth y mae angen ei hadolygu. Bydd hyn yn cynnwys arsylwadau, samplau o waith dysgwyr a chyfweliadau gyda dysgwyr, staff a rhanddeiliaid eraill.

Casglu ac adolygu tystiolaeth arolygu

Bydd arolygwyr yn arfarnu'r ddarpariaeth ac yn llunio dwy farn allweddol gyffredinol. Bydd y barnau cyffredinol hyn yn deillio o'r barnau a luniwyd ar y tri chwestiwn allweddol. Mae pob cwestiwn allweddol wedi'i rannu'n ddangosyddion ansawdd sydd â nifer o agweddau.

Bydd y tîm yn cynllunio'r arolygiad er mwyn iddynt allu ymdrin â'r agweddau a dilyn y trywyddau ymholi a nodwyd sy'n benodol i'r darparwr.

Bydd y tîm yn sicrhau bod ganddynt ddigon o amser i adolygu'r dystiolaeth allweddol sydd ei hangen i lunio barnau. Bydd angen i'r tîm sicrhau ei fod yn canolbwyntio ar y dystiolaeth allweddol y gellir ei defnyddio i gadarnhau ei farnau. Dyma'r prif fathau o dystiolaeth:

- gwybodaeth gan yr AdAS;
- tystiolaeth ddogfennol, gan gynnwys data ar ddeilliannau, perfformiad a chynnydd dysgwyr;
- arsylwi sesiynau addysgu neu hyfforddi a gweithgareddau eraill;
- samplau o waith dysgwyr;
- barn dysgwyr a rhanddeiliaid eraill; a
- thrafodaethau gyda staff, arweinwyr a rheolwyr, byrddau, llywodraethwyr ac eraill.

Mae manylion y prif ffynonellau tystiolaeth wedi'u cynnwys yn Atodiad 2.

Bydd y tîm yn defnyddio arsylwadau uniongyrchol o waith lle bynnag y bo modd i gasglu tystiolaeth i gefnogi barnau. Gall arolygwyr dreulio rhwng 30% a 50% o'u hamser ar yr arolygiad yn arsylwi'r dysgu a'r hyfforddi. Bydd arolygwyr fel arfer yn treulio dim llai na 30 munud yn arsylwi gweithgaredd dysgu. Ni fydd arolygwyr bob amser yn cael cyfleoedd i arsylwi hyfforddiant ffurfiol i ffwrdd o'r gwaith mewn dysgu yn y gwaith. Fodd bynnag, byddant yn defnyddio tystiolaeth o'r arsylwadau o adolygiadau a gweithgareddau asesu eraill.

Gall arolygwyr ddewis sampl ychwanegol o waith dysgwyr i ddiwallu anghenion trywydd ymholi penodol.

Mae gwrando ar ddysgwyr yn ffynhonnell allweddol o dystiolaeth o'u cyflawniad, eu hagweddau a'u lles. Bydd trafodaethau yn gyfle i archwilio gwybodaeth a dealltwriaeth dysgwyr o'u gwaith, a pha mor dda y maent yn teimlo bod y darparwr yn eu cefnogi ac yn cyfrannu at eu lles.

Dylai'r dysgwyr fydd yn cael eu cyfweld gael eu dewis yn ofalus er mwyn darparu tystiolaeth ar gyfer trywyddau ymholi penodol. Bydd arolygwyr yn gofyn am restrau o ddysgwyr o'r darparwr ac wedyn yn dewis y rhai y maent yn dymuno'u cyfweld.

Dylai'r darparwr ddarparu'r rhestrau ar sail categorïau amrywiol, er enghraifft, y rhai ag anghenion dysgu ychwanegol, siaradwyr Cymraeg, dysgwyr mwy abl a dawnus a'r rhai o gefndiroedd dan anfantais a grwpiau ethnig lleiafrifol.

Dylai darparwyr drefnu bod gwybodaeth ar gael i'r tîm arolygu am y safonau a gyflawnir gan ddysgwyr, yn enwedig canlyniadau unrhyw brofion sgrinio cychwynnol ac asesiadau eraill. Dylai darparwyr hefyd ddarparu gwybodaeth am gyfran y dysgwyr sy'n cwblhau eu rhaglenni hyfforddi o fewn a'r tu allan i'r raddfa amser y cytunwyd arni'n wreiddiol yn eu Cynllun Dysgu Unigol (CDU). Bydd hyn yn helpu arolygwyr i farnu cynnydd dysgwyr a llunio safbwynt am y safonau y mae dysgwyr yn eu cyflawni o'i gymharu â mannau cychwyn.

Bydd angen i'r tîm ystyried barn rhanddeiliaid ar y darparwr a phrofi dilysrwydd y safbwyntiau hynny yn ystod yr arolygiad er mwyn llywio barnau.

Mae'n bwysig bod yr arolygydd cofnodol yn cynnal cyfarfod dyddiol byr gydag uwch reolwr y darparwr i gytuno ar drefniadau newydd, trafod materion sy'n peri pryder, egluro materion arolygu, cael rhagor o wybodaeth a thrafod canfyddiadau sy'n codi. Yn ychwanegol, bydd yr arolygydd arweiniol yn trafod canfyddiadau sy'n codi yn fras gyda'r uwch reolwr.

Cofnodi tystiolaeth arolygu

Bydd arolygwyr yn defnyddio ffurflenni barnau i gofnodi eu holl dystiolaeth a barnau. Gall y rhain ymwneud ag arsylwi gweithgareddau dysgu, trafodaethau gyda dysgwyr a chyflogwyr, cyfweliadau gyda staff, arweinwyr a rheolwyr, craffu ar ddogfennaeth, gwybodaeth am berfformiad a samplau o waith dysgwyr.

Lle bynnag y bo'n bosibl ac yn ymarferol, bydd arolygwyr yn llenwi eu ffurflenni barnau yn electronig fel rhan o system electronig Estyn ar gyfer casglu, coladu a chofnodi canfyddiadau arolygu.

Cyfarfodydd tîm

Prif ddiben cyfarfodydd tîm yw llunio safbwynt cyffredinol, cywir, sydd wedi'i brofi'n drylwyr am safonau, ansawdd ac arweinyddiaeth. Bydd y tîm arolygu yn cytuno ar farnau corfforaethol sydd wedi'u seilio ar ddigon o dystiolaeth ddilys a dibynadwy. Bydd cyfarfodydd yn cynnwys agendâu clir a bydd cyfleoedd i arolygwyr:

- brofi'r barnau yn adroddiad hunanasesu'r darparwr;
- trafod materion sy'n codi a thrywyddau ymholi;
- datrys materion a rhagdybiaethau cyn-arolygiad;
- trafod unrhyw fylchau yn sail y dystiolaeth; ac
- ystyried prif ganfyddiadau ac argymhellion yr arolygiad.

Deialog broffesiynol

Ar ddiwedd sesiwn arsylwi, dylai arolygwyr, cyhyd ag y bo'n ymarferol, gynnal deialog broffesiynol fer gyda'r aelod staff ar y gwaith a welwyd. Mewn rhai achosion, efallai y bydd angen cael trafodaeth lawnach yn ddiweddarach, ac os felly, dylid trefnu hyn ar ddiwedd y sesiwn. Dylid dweud wrth yr aelod staff cysylltiedig mai barnau dros dro

yw'r rhain ar un agwedd ar y dystiolaeth ac y gellir diwygio'r holl farnau, ar ôl myfyrio arnynt, ar ôl archwilio gwaith dysgwyr neu siarad â dysgwyr a/neu gyflogwyr, neu o ganlyniad i safoni o fewn y tîm. O'r herwydd, ni ddylai arolygwyr drafod unrhyw arfarniadau cyffredinol dros dro, ond dylent geisio canolbwyntio ar unrhyw gryfderau neu feysydd i'w datblygu o ran y gwaith a welwyd.

Adborth ffurfiol

Ar ddiwedd y rhan ar y safle o'r arolygiad, bydd y tîm yn rhoi adborth llafar i arweinwyr a rheolwyr. Dylid gwahodd cynrychiolydd o'r AdAS i fod yn bresennol. Dylai'r adborth gyfleu'r prif farnau a'r rhesymau drostynt ar gyfer y ddwy farn gryno gyffredinol ac ar gyfer y cwestiynau allweddol a'r dangosyddion ansawdd.

Mae'r cyfarfod adborth yn rhoi cyfle i arweinwyr a rheolwyr glywed y barnau a myfyrio arnynt. Dylai'r adborth ganolbwyntio ar y cryfderau a'r meysydd i'w gwella a'r ffactorau sy'n cyfrannu atynt. Dylai'r arolygydd cofnodol esbonio i'r darparwr y gellir codi materion a'u trafod, gellir cywiro materion ffeithiol a gellir egluro barnau, ond na ellir negodi barnau. Dylai fod cysondeb bras rhwng yr arfarniadau sy'n cael eu hadrodd yn ôl a'r hyn sy'n ymddangos yn yr adroddiad ysgrifenedig oni bai bod angen newid yr arfarniadau o ganlyniad i safoni mewnol o fewn yr arolygiaeth ar ôl y rhan ar y safle o'r arolygiad.

Mae'r holl farnau yr adroddir amdanynt yn ystod arolygiad yn rhai dros dro ac yn amodol ar gael eu safoni gan PAEM. Maent yn gyfrinachol i'r darparwr hyd nes cyhoeddi'r adroddiad. Bydd y barnau dros dro yn cael eu rhannu gyda'r AdAS.

Bodloni gofynion statudol

Caiff gwaith darparwyr ei reoli gan ystod o ofynion statudol. Mae'r arolygiaeth yn disgwyl i ddarparwyr arfarnu pa mor effeithiol y maent yn bodloni'r gofynion hyn trwy eu gweithdrefnau hunanasesu arferol eu hunain. Dylent nodi pa mor dda y maent yn bodloni'r gofynion hyn yn eu hadroddiad hunanasesu. Bydd arolygwyr yn defnyddio'r adroddiad hunanasesu a gwybodaeth arall i nodi unrhyw faterion mewn perthynas â pha mor effeithiol y mae darparwr yn bodloni ei ofynion statudol. Bydd arolygwyr yn ymchwilio i'r materion hyn ymhellach yn ystod yr arolygiad pan fyddant yn debygol o gael effaith sylweddol ar safonau ac ansawdd.

Os methir bodloni gofynion statudol sy'n effeithio ar ansawdd a safonau, adroddir am hyn yn y testun a gall arwain at farn nad yw'n uwch na digonol ar gyfer y dangosydd ansawdd perthnasol.

Mae manylion am y gofynion statudol perthnasol wedi'u cynnwys yn Atodiad 3.

Ar ôl yr arolygiad

Gweithgarwch dilynol

Yn ystod pob arolygiad craidd, bydd y tîm arolygu yn ystyried a oes angen gweithgarwch dilynol ar y darparwr a bydd yn adrodd yn ôl yn glir i arweinwyr a rheolwyr yn ystod y cyfarfod adborth ffurfiol os oes angen unrhyw weithgarwch dilynol.

Mae Atodiad 7 yn amlinellu arweiniad yr arolygiaeth ar weithgarwch dilynol.

Yr adroddiad arolygu

Mae'r arolygydd cofnodol yn gyfrifol am lunio adroddiad arolygu terfynol sy'n glir i gynulleidfa leyg ac yn ddefnyddiol i'r darparwr. Yn y rhan fwyaf o achosion, ni fydd prif gorff yr adroddiad yn hwy na phum tudalen. Pan fyddant yn ysgrifennu adroddiadau, dylai arolygwyr ystyried arweiniad ysgrifennu Estyn sydd ar gael ar ein gwefan www.estyn.gov.uk.

Byddwn yn cyhoeddi adroddiadau yn ddwyieithog lle gofynnir am hyn, yn unol â Chynllun Iaith Gymraeg Estyn.

Mae strwythur yr adroddiad arolygu wedi'i seilio ar ddwy farn gryno gyffredinol, tri chwestiwn allweddol a 10 dangosydd ansawdd a bydd ar y ffurf ganlynol:

Cyd-destun

Crynodeb

- barn gyffredinol ar berfformiad cyfredol
- barn gyffredinol ar ragolygon gwella

Argymhellion

Prif ganfyddiadau

Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau?

- safonau
- lles

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth?

- profiadau dysgu
- addysgu a hyfforddi
- gofal, cymorth ac arweiniad
- amgylchedd dysgu

Cwestiwn Allweddol 3: Pa mor dda yw'r arweinyddiaeth a'r rheolaeth?

- arweinyddiaeth
- gwella ansawdd
- gweithio mewn partneriaeth
- rheoli adnoddau

Atodiad 1: Sylwebaeth ar ddata dysgu yn y gwaith y darparwr
Atodiad 2: Adroddiad boddhad rhanddeiliaid
Atodiad 3: Y tîm arolygu

Bydd y ddwy farn gryno gyffredinol, y barnau ar y tri chwestiwn allweddol a'r deg dangosydd ansawdd wedi'u seilio ar raddfa bedwar pwynt:

Rhagorol
Da
Digonol
Anfoddhaol

Bydd yr adroddiad yn cael ei lunio o fewn graddfeydd amser statudol neu raddfeydd amser y cytunwyd arnynt ar gyfer y sector. Bydd yr arolygiaeth yn rhoi drafft hwyr o'r adroddiad i'r darparwr i helpu gwirio cywirdeb ffeithiol y cynnwys. Mae gan y darparwr bum niwrnod gwaith i ystyried yr adroddiad drafft a chodi pryderon am gywirdeb ffeithiol.

Sicrhau ansawdd arolygiadau

Mae'r arolygiaeth wedi ymrwymo i:

- ddewis, hyfforddi, briffio, cynorthwyo a defnyddio arolygwyr yn effeithiol, gan gynnwys arolygwyr cymheiriaid;
- hyfforddiant, briffio a chymorth effeithiol er mwyn galluogi'r enwebai i chwarae rôl weithredol;
- trafodaethau rheolaidd gyda'r darparwr yn ystod yr arolygiad;
- meini prawf a systemau cofnodi sy'n cydymffurfio â'r Fframwaith Arolygu Cyffredin a'r arweiniad;
- adolygu a dadansoddi tystiolaeth yn ofalus;
- adborth llafar diamwys ar y barnau cryno, y cwestiynau allweddol a'r dangosyddion ansawdd;
- adroddiadau sy'n gyson glir, cywir ac wedi'u cyflwyno'n dda; a
- chynnal gweithgareddau safoni a gwella ansawdd mewnol priodol, gan gynnwys monitro arolygiadau fel y bo'n briodol.

Fel rhan o'i gweithdrefnau sicrhau ansawdd, mae'r arolygiaeth yn gwahodd darparwyr i lenwi Holiadur Ôl-Arolygiad. Bydd yr holiadur ar gael i'r darparwr yn yr YAR. Dylai darparwyr lenwi rhan gyntaf yr holiadur ar unwaith yn dilyn yr arolygiad ar y safle a'i gyflwyno'n electronig i Estyn drwy system yr YAR. Gall darparwyr lenwi ail ran yr holiadur yn dilyn cyhoeddi'r adroddiad arolygu, eto drwy system yr YAR.

Dylai darparwyr godi unrhyw bryderon am y dull o gynnal arolygiad gyda'r arolygydd cofnodol yn ystod yr arolygiad. Dylid trafod unrhyw wrthwynebiad i ganfyddiadau'r arolygiad gyda'r arolygydd cofnodol hefyd wrth iddynt godi yn ystod yr arolygiad. Yr arolygydd cofnodol fydd yn sicrhau ansawdd yr arolygiad yn gyntaf bob amser. Bydd yr arolygiaeth yn sicrhau ansawdd sampl o arolygiadau.

Mae trefniadau Estyn ar gyfer delio â chwynion wedi'u cyflwyno yn 'Gweithdrefn ar gyfer Delio â Chwynion', sydd ar gael ar wefan yr arolygiaeth, www.estyn.gov.uk.

Rhan 2: Llunio barnau

Mae'r arweiniad sy'n dilyn yn dangos sut i gwblhau'r adran ar y darparwr, y crynodeb ac argymhellion yr adroddiad, ac mae'n cyflwyno'r gofynion adrodd ar gyfer pob cwestiwn allweddol.

Ynglŷn â'r darparwr

Dylai adran cyd-destun yr adroddiad gynnwys gwybodaeth gryno am y darparwr. Fel arfer dylid cytuno ar gynnwys yr adran hon gyda'r darparwr. Pan fydd anghytuno ynglŷn â chynnwys yr adran hon, bydd yr arolygydd cofnodol yn gwneud y penderfyniad terfynol ynglŷn â beth i'w gynnwys yn yr adroddiad.

Rhaid i'r adran hon gynnwys gwybodaeth gryno am:

- nifer a natur y dysgwyr;
- lleoliadau'r darparwr, unrhyw safleoedd hyfforddiant i ffwrdd o'r gwaith a lleoliadau gwaith dysgwyr;
- nodweddion yr ardal sy'n cael ei gwasanaethu gan y darparwr;
- unrhyw newidiadau arwyddocaol ers yr arolygiad blaenorol; ac
- unrhyw ffactorau perthnasol eraill.

Crynodeb

Mae'r crynodeb yn cynnwys y ddwy farn gyffredinol ar berfformiad cyfredol y darparwr a'i ragolygon gwella. Dylai fod esboniad byr o'r rhesymau am y barnau hyn. Rhaid i'r crynodeb fod yn gyson â'r testun yng nghorff yr adroddiad a'r adborth llafar i'r darparwr. Mae angen i'r datganiadau ategol ar gyfer y ddwy brif farn esbonio'n gryno, mewn ychydig o frawddegau, pam y lluniwyd y barnau.

Barn gyffredinol ar berfformiad cyfredol y darparwr

Dylid seilio'r farn gyffredinol ar gyfer y darparwr ar y barnau a luniwyd ar y tri chwestiwn allweddol. Dylid rhoi'r pwys mwyaf i'r farn am Gwestiwn Allweddol 1.

Fel arfer, ni fydd y farn gyffredinol yn uwch na'r farn isaf a ddyfarnwyd i unrhyw gwestiwn allweddol. Gall y farn gyffredinol fod un lefel yn uwch na lefel isaf y farn a ddyfarnwyd i unrhyw gwestiwn allweddol, ond rhaid esbonio'r rhesymau dros yr eithriad hwn yn glir ac yn llawn yn yr adroddiad. Yn ystod y broses o safoni barnau'r arolygiad, bydd eithriadau o'r fath yn cael eu hystyried yn ofalus.

Barn gyffredinol ar ragolygon gwella'r darparwr

Mae'r ail farn gyffredinol yn cynrychioli hyder arolygwyr yng ngallu'r darparwr i fynd ati i wella ei hun yn y dyfodol.

Fel arfer, dylai'r farn ar y rhagolygon gwella gysylltu'n agos â'r barnau cyffredinol ar gyfer y dangosyddion ansawdd ar gyfer arweinyddiaeth a/neu wella ansawdd, neu ag agweddau arwyddocaol o fewn y dangosyddion ansawdd hynny sy'n cefnogi'r farn gyffredinol.

Wrth lunio barn am y rhagolygon gwella, bydd arolygwyr yn ystyried i ba raddau y mae gan arweinwyr a rheolwyr:

- y cynhwysedd a'r gallu i wneud gwelliannau a rhoi cynlluniau ar waith;
- hanes llwyddiannus o reoli newid, mynd i'r afael ag argymhellion o arolygiadau blaenorol a sicrhau gwelliant;
- blaenoriaethau clir a thargedau heriol ar gyfer gwella;
- cynlluniau cydlynus ac ymarferol i fodloni targedau;
- adnoddau i fodloni'r blaenoriaethau a nodwyd; a
- systemau priodol i adolygu cynnydd, nodi meysydd ar gyfer eu gwella a chymryd camau effeithiol i'w cywiro.

Disgrifiadau barn

Mae'r disgrifiadau canlynol wedi'u bwriadu i fod yn arweiniad i helpu arolygwyr i lunio barnau trwy ystyried cydbwysedd ac arwyddocâd cymharol y cryfderau a'r meysydd i'w gwella.

Bydd angen i arolygwyr wirio pa un o'r disgrifwyr barn sydd fwyaf addas ar gyfer unrhyw ddangosydd ansawdd a chwestiwn allweddol y mae'n rhaid llunio barn ar y raddfa bedwar pwynt ar ei gyfer.

Rhagorol – Llawer o gryfderau, gan gynnwys enghreifftiau arwyddocaol o arfer sy'n arwain y sector

Da – Llawer o gryfderau a dim meysydd pwysig y mae angen eu gwella'n sylweddol

Digonol – Cryfderau yn gorbwyso meysydd i'w gwella

Anfoddhaol – Meysydd pwysig i'w gwella yn gorbwyso cryfderau

Barnu cwestiynau allweddol a dangosyddion ansawdd

Ni all y farn ar gyfer Cwestiwn Allweddol 1 fod yn uwch na digonol pan fydd data ar ddeilliannau cwblhau a chyrhaeddiad yn dangos tueddiadau dros dair blynedd ar lefelau yn is na chyfartaleddau cenedlaethol ar gyfer ystod o ddangosyddion perfformiad allweddol, gan ystyried cyd-destun y darparwr.

Mae cyswllt cryf rhwng deilliannau, darpariaeth ac arweinyddiaeth a rheolaeth. Os yw arweinwyr a rheolwyr yn gweithio'n effeithiol, yna dylid adlewyrchu hyn yn y ddarpariaeth ac yn y safonau y mae dysgwyr yn eu cyflawni. Felly, ni fydd y farn ar gyfer Cwestiynau Allweddol 2 a 3 fel arfer ar lefel uwch na'r farn ar gyfer Cwestiwn Allweddol 1, ond gall fod yn is. Pan fydd gwahaniaethau rhwng y barnau ar gyfer Cwestiwn Allweddol 1, a Chwestiynau Allweddol 2 a 3, dylid esbonio'r rhain yn nhestun yr adroddiad.

Fel arfer, dylai'r farn gyffredinol ar y cwestiwn allweddol adlewyrchu'r barnau ar gyfer y dangosyddion ansawdd yn y cwestiwn allweddol ac ni ddylai fod yn fwy nag un lefel yn uwch na'r lefel isaf a ddyfarnwyd i unrhyw ddangosydd ansawdd.

Os nad oes gan y darparwr bolisi neu weithdrefnau diogelu priodol ar waith, dylai'r farn ar gyfer 2.3 (gofal, cymorth ac arweiniad) fod yn anfoddhaol.

Ni ddylai'r farn ar reoli adnoddau fel dangosydd ansawdd fod yn uwch ar y raddfa na'r farn ar gyfer Cwestiwn Allweddol 1 fel arfer, ond gall fod yn is.

Argymhellion

Dylai'r argymhellion roi syniad clir a phenodol i'r darparwr o'r meysydd i'w gwella y bydd angen iddo fynd i'r afael â nhw yn ei gynllun gweithredu. Dylai arolygwyr ysgrifennu'r argymhellion yn nhrefn eu blaenoriaeth a, lle bo angen codi safonau cyflawniad neu gyrhaeddiad, dyma fydd y brif flaenoriaeth. Dylai'r argymhellion ddeillio o'r prif farnau a dylent ddarparu sylfaen glir ac ymarferol y gall y darparwr weithredu arni. Rhaid i arolygwyr gyfeirio at unrhyw faterion arwyddocaol a nodwyd yn yr adroddiad lle nad yw arfer y darparwr yn cydymffurfio â gofynion cyfreithiol.

Dangosyddion ansawdd

Mae'r deg dangosydd ansawdd a ddefnyddir mewn arolygiadau wedi'u hamlinellu isod o dan y tri chwestiwn allweddol. Ar gyfer pob dangosydd ansawdd, mae ystod o agweddau. Mae arweiniad ar sut i arolygu'r dangosydd ansawdd wedi'i amlinellu o dan bob cwestiwn allweddol.

Dylai arolygwyr roi arfarniad cyffredinol ar gyfer yr holl gwestiynau allweddol a dangosyddion ansawdd a rhoi sylwadau ar bob agwedd.

Mae paragraffau enghreifftiol ar gyfer barnau da ac anfoddhaol yn esbonio pob dangosydd ansawdd. Ni ddylid defnyddio'r paragraffau hyn fel rhestrau gwirio crai, ond fel cyfeiriad i gefnogi'r broses o lunio barn. Dylid eu defnyddio ar y cyd â'r disgrifiadau barn. Dylai arolygwyr bwyso a mesur y dystiolaeth a phennu barnau ar sail y rhai sy'n cyd-fynd orau â'r disgrifiadau barn.

Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau?

Wrth lunio barn gyffredinol ar gyfer y cwestiwn allweddol hwn, dylai arolygwyr roi'r pwys mwyaf i farnau am safonau.

1.1 Safonau

- **1.1.1 canlyniadau a thueddiadau mewn perfformiad o'u cymharu â chyfartaleddau cenedlaethol, darparwyr tebyg a chyrhaeddiad blaenorol**
- **1.1.2 safonau grwpiau gwahanol o ddysgwyr**
- **1.1.3 cyflawniad a chynnydd wrth ddysgu**
- **1.1.4 medrau**
- **1.1.5 yr iaith Gymraeg**

Materion wrth arolygu'r dangosydd ansawdd

Dylai arolygwyr bob amser ystyried yn ofalus a yw'r farn gyffredinol yn gyson â'r data sydd ar gael. Pan na fydd gwybodaeth am ddata yn cael ei hadlewyrchu ym marnau'r arolygwyr yn y dangosydd ansawdd hwn, dylai'r adroddiad esbonio'n glir pam.

Dylai arolygwyr ystyried arsylwadau o ddysgwyr sy'n cymryd rhan mewn hyfforddiant mewn swydd a hyfforddiant i ffwrdd o'r gwaith, trafodaethau â dysgwyr, a chraffu ar waith ysgrifenedig ac ymarferol yng ngoleuni'r data.

Yn 1.1.1 ac 1.1.2, dylai'r adroddiad ganolbwyntio'n glir ar y prif farnau am safonau sy'n deillio o'r dadansoddiad o ddata. Dylai hyn ymwneud yn bennaf â pha mor dda y mae'r darparwr yn ei wneud at ei gilydd a'r duedd gyffredinol yn ei berfformiad, yn enwedig mewn perthynas â meincnodau cenedlaethol ac mewn perthynas â grwpiau penodol o ddysgwyr fel y rhai sy'n dod o gefndiroedd difreintiedig. Ni ddylai arolygwyr ddyrannu mwy na thraean o'r adran ar safonau (1.1.1 ac 1.1.2) i sylwadau ar berfformiad y darparwr mewn perthynas â data. Yn yr un modd, ni ddylai'r adroddiad gynnwys llawer o ddadansoddi data yn y fan hon. Bydd manylion llawn am ddata perfformiad y darparwr mewn atodiad i'r adroddiad (Atodiad 1).

1.1.1: canlyniadau a thueddiadau mewn perfformiad o'u cymharu â chyfartaleddau cenedlaethol, darparwyr tebyg a chyrhaeddiad blaenorol

Wrth lunio barn ar y dangosydd ansawdd hwn, dylai arolygwyr ystyried ystod o ddata ar berfformiad dysgwyr.

Wrth edrych ar wybodaeth am berfformiad dysgwyr, mae arolygwyr yn dadansoddi data heb ei wirio sy'n cael ei ddarparu gan Gofnod Dysgu Gydol Oes Cymru. Byddant yn dadansoddi'r data mewn amrywiaeth o ffyrdd er mwyn gweld pa mor dda y mae dysgwyr yn symud ymlaen a, lle bo'n berthnasol, yn cwblhau ac yn ennill eu cymwysterau a'u dyfarniadau. Bydd arolygwyr yn edrych ar ddeilliannau data dros gyfnod o dair blynedd er mwyn nodi tueddiadau mewn perfformiad. Byddant hefyd yn ystyried gwybodaeth ynglŷn â pha mor dda y mae dysgwyr yn cyflawni o'u cymharu â'u mannau cychwyn.

Bydd arolygwyr yn ystyried cyfran y dysgwyr sy'n ennill eu fframwaith cymhwyster llawn yn ogystal â'r rhai sy'n ennill rhan o'r fframwaith cymhwyster. Byddant hefyd yn ystyried yn ofalus faint o amser y mae wedi cymryd i ddysgwyr gwblhau eu fframweithiau hyfforddi mewn perthynas â'r amser a nodwyd yn y CDU.

Wrth edrych ar ddata ar berfformiad dysgwyr, dylai arolygwyr ystyried a dadansoddi data'r darparwr cyfan, data ar ddeilliannau ym mhob maes dysgu, a deilliannau mewn medrau allweddol.

Mae Atodiad 6 yn darparu arweiniad ar ddefnyddio data wrth arolygu darparwyr dysgu yn y gwaith a darparwyr ôl-16 eraill.

Dylai arolygwyr ystyried y cyfraddau y mae dysgwyr yn symud ymlaen:

- i gyflogaeth ac mewn cyflogaeth;

- i addysg uwch; ac
- i lefelau uwch o addysg a hyfforddiant pellach.

Ar gyfer hyfforddiant cyflogadwyedd, bydd arolygwyr yn ystyried dilyniant dysgwyr i gyflogaeth neu hyfforddiant pellach.

1.1.2: safonau grwpiau o ddysgwyr

Bydd arolygwyr yn edrych ar berfformiad dysgwyr ar wahanol lefelau a mathau o ddarpariaeth. Byddant yn ystyried ffactorau a allai arwain at amrywiad o gyfartaleddau cenedlaethol, gan gynnwys y cefndiroedd a'r heriau sy'n wynebu grwpiau gwahanol o ddysgwyr. Gallai arolygwyr edrych ar berfformiad cymharol grwpiau gwahanol o ddysgwyr, gan gynnwys,

- dysgwyr o gefndiroedd difreintiedig;
- dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY);
- dysgwyr o grwpiau ethnig gwahanol; a
- dysgwyr sy'n ddynion ac yn ferched.

1.1.3: cyflawniad a chynnydd mewn dysgu

Dylai arfarniad arolygwyr o gyflawniad dysgwyr fod yn seiliedig ar dystiolaeth o arsylwadau gwersi, trafodaethau gyda dysgwyr a chraffu ar waith ysgrifenedig ac ymarferol. Dylent arfarnu pa mor dda y mae dysgwyr yn galw i gof ddysgu blaenorol, yn datblygu medrau meddwl, yn caffael gwybodaeth, dealltwriaeth a medrau newydd ac yn cymhwyso'r rhain i sefyllfaoedd newydd.

Dylai arolygwyr arfarnu safonau eu gwaith llafar, ysgrifenedig ac ymarferol, ac i ba raddau y mae'n bodloni safonau'r cyrff dilysu a dyfarnu perthnasol. Dylent arfarnu'r safonau y mae dysgwyr yn eu cyflawni yn eu hyfforddiant yn y gwaith ac i ffwrdd o'r gwaith a dylent roi gofal penodol i farnu lefel y medrau sy'n gysylltiedig â galwedigaeth y mae dysgwyr wedi eu hennill trwy eu hyfforddiant.

1.1.4: medrau

Dylai ffocws gwaith arolygwyr wrth edrych ar fedrau fod ar y safonau y mae dysgwyr yn eu cyflawni mewn llythrennedd (cyfathrebu), rhifedd (cymhwyso rhif) a TGCh. Dylent roi'r pwys mwyaf ar fedrau cyfathrebu, yn enwedig y medrau llythrennedd darllen ac ysgrifennu, gan fod yn rhain yn tanategu iaith rhifedd a TGCh ac yn hwyluso'r gallu i fanteisio ar y cwricwlwm ehangach. Dylent arfarnu pa mor dda y mae dysgwyr yn datblygu ac yn gwella eu medrau o'u pwyntiau cychwyn unigol.

Dylai arolygwyr edrych ar y modd y mae'r canlyniadau asesu cychwynnol a diagnostig yn llywio targedau a nodau dysgwyr unigol. Dylent farnu a oes gan ddysgwyr CDUau perthnasol ac effeithiol sy'n cynnwys targedau a nodau medrau hanfodol unigol. Dylai arolygwyr farnu pa mor dda y mae dysgwyr yn defnyddio eu cynlluniau dysgu eu hunain i olrhain eu cynnydd a llywio dysgu yn y dyfodol. Dylent asesu pa mor dda y mae hyfforddiant yn y gwaith ac i ffwrdd o'r gwaith yn ystyried yr asesiadau cychwynnol a diagnostig ac yn gwahaniaethu ar gyfer galluoedd dysgwyr unigol.

Dylai arolygwyr ystyried y cynnydd dros dro a wna dysgwyr tuag at eu targedau a'u nodau unigol. Dylent archwilio dogfennau olrhain a barnu pa mor dda y mae dysgwyr yn cofnodi eu cynnydd a'u cyrhaeddiad. Dylent ofyn i'r dysgwyr am enghreifftiau penodol o sut mae'r medrau newydd y maent wedi'u dysgu wedi'u helpu nhw gyda'u hyfforddiant.

Dylai arolygwyr ystyried lefel y cymwysterau medrau hanfodol/medrau allweddol. Dylent asesu a yw lefel y cymhwyster yn ddigon uchel i herio'r dysgwyr a hefyd ystyried canlyniadau'r asesiad cychwynnol a gofynion y prif gymhwyster hyfforddi a wnaed. Dylid bod yn ofalus wrth lunio barnau am ennill cymwysterau a chredydau sydd islaw lefel gallu'r dysgwyr, neu islaw lefel y cymwysterau llythrennedd a rhifedd sydd ganddynt eisoes. Dylai arolygwyr ganolbwyntio'n benodol ar ddysgwyr sy'n cael cymorth gyda llythrennedd a rhifedd a dysgwyr nad Cymraeg neu Saesneg yw eu hiaith gyntaf.

1.1.5: Yr iaith Gymraeg

Wrth lunio barn gyffredinol ar fedrau Cymraeg dysgwyr, dylai arolygwyr ystyried beth mae'n rhesymol ei ddisgwyl, gan ystyried cefndir ieithyddol y dysgwyr, y cyflogwyr a chyd-destun y darparwr y maent yn ei arolygu a'r ardal y mae'n ei gwasanaethu cyn llunio barn gorfforaethol am safonau mewn Cymraeg. Bydd arolygwyr yn adrodd ar safonau yn yr iaith Gymraeg lle bo'n briodol.

Dylent ystyried:

- man cychwyn y dysgwyr a'r cynnydd a wnânt mewn perthynas â hyn; a
- chynnydd dysgwyr o ran nodau a pholisi'r darparwr a'i Gynllun Iaith Gymraeg.

Dylai arolygwyr roi sylwadau ar gyfran y dysgwyr sy'n ennill cymwysterau trwy gyfrwng y Gymraeg, lle bo'n briodol.

Safonau da

At ei gilydd, mae'r cyfraddau y mae dysgwyr yn cwblhau ac yn ennill eu CDUau a'u fframweithiau prentisiaeth arnynt yn uwch na'r cyfraddau mewn darparwyr hyfforddiant tebyg ac maent wedi gwella dros y tair blynedd diwethaf. Mae'r cyfraddau y mae dysgwyr yn llwyddo i ennill eu fframweithiau cymhwyster neu'u CDU arnynt yn uwch na'r cyfartaledd ac mae tuedd o wella mewn cyflawniad cyffredinol. Mae bron pob un o'r dysgwyr yn cwblhau eu cymwysterau o fewn y raddfa amser a ragnodwyd yn eu CDU. Mae dysgwyr yn gweithio'n dda mewn sesiynau hyfforddi yn y gwaith ac i ffwrdd o'r gwaith. Mae'r rhan fwyaf o ddysgwyr yn datblygu medrau dysgu ac ymarferol da ac yn cymhwyso medrau allweddol yn dda mewn ystod o gyd-destunau. Mae'r rhan fwyaf o ddysgwyr yn gwneud cynnydd da yn erbyn y targedau a osodwyd yn eu CDU. Mae'r rhan fwyaf o ddysgwyr yn bodloni gofynion cyflogwyr.

Safonau anfoddhaol

Mae'r cyfraddau y mae dysgwyr yn ennill fframweithiau cymhwyster neu CDUau arnynt yn is na'r meincnodau cenedlaethol ac maent wedi gostwng neu aros islaw'r

rhain yn y blynyddoedd diwethaf. Mae'r cyfraddau y mae dysgwyr yn ennill fframweithiau a chymwysterau eraill arnynt yn is na'r cyfraddau mewn darparwyr hyfforddiant tebyg. Nid yw llawer o ddysgwyr yn gwneud digon o gynnydd yn eu hyfforddiant. Nid yw safon gwaith llawer o ddysgwyr yn bodloni gofynion cyrff dyfarnu na gofynion cyflogwyr.

1.2 Lles

1.2.1 agweddau at gadw'n iach a diogel
1.2.2 cyfranogi mewn dysgu a'i fwynhau
1.2.3 ymglymiad cymunedol a gwneud penderfyniadau
1.2.4 medrau cymdeithasol a medrau bywyd

Materion wrth arolygu'r dangosydd ansawdd

Mae'r ffocws yn y cwestiwn allweddol hwn ar ddeilliannau yn hytrach na darpariaeth. Bydd cwestiynau allweddol eraill, yn enwedig Cwestiwn Allweddol 2, yn ymdrin â gwaith y darparwr yn hyrwyddo lles dysgwyr.

Dylai arolygwyr geisio barnu, cyhyd ag y bo'n bosibl, y materion hynny y mae gan y darparwyr rywfaint o ddylanwad drostynt. Dylent geisio gwneud yn siŵr bod ymholiadau yn canolbwyntio ar effaith gwaith y darparwr yn y maes hwn. Dylent ystyried tystiolaeth o unrhyw arolygon perthnasol sy'n cynnwys safbwyntiau dysgwyr.

1.2.1: agweddau at gadw'n iach a diogel

Dylai arolygwyr ystyried i ba raddau y mae dysgwyr yn teimlo'n ddiogel oddi wrth unrhyw fath o gam-drin corfforol a geiriol mewn lleoliadau yn y gwaith ac i ffwrdd o'r gwaith fel ei gilydd. Dylent ystyried a oes gan ddysgwyr ddealltwriaeth gadarn o sut gallant gadw'n iach, gan gynnwys trwy'r hyn y maent yn ei fwyta a thrwy weithgarwch corfforol.

1.2.2: cyfranogi mewn dysgu a'i fwynhau

Dylai arolygwyr edrych ar agweddau dysgwyr at ddysgu, yn enwedig eu diddordeb yn eu gwaith, eu gallu i ganolbwyntio a pha mor dda y maent yn ymgymryd â thasgau. Wrth arfarnu presenoldeb, dylai arolygwyr ystyried cyfradd bresenoldeb gyffredinol dysgwyr. Wrth arfarnu ymddygiad ac agweddau, dylent ystyried i ba raddau y mae dysgwyr yn dangos ymddygiad da ar safle'r darparwr, unrhyw leoliadau hyfforddi allanol ac yn y gweithle.

Wrth arfarnu cyfraniad dysgwyr at beth a sut maent yn dysgu, dylai arolygwyr ystyried:

- a yw barnau dysgwyr ar beth a sut maent yn dysgu yn cael eu cymryd o ddifrif;
- sut mae dysgwyr yn trafod y testunau sydd i'w cwmpasu, ac yn helpu i gynllunio eu hyfforddiant a gweithgareddau; ac
- a yw dysgwyr yn gwneud dewisiadau ynghylch beth a sut maent yn dysgu.

1.2.3: ymglymiad cymunedol a gwneud penderfyniadau

Dylai arolygwyr arfarnu effaith unrhyw waith a wneir yn y gymuned ac i ba raddau y mae dysgwyr yn cymryd rhan yn y broses gwneud penderfyniadau wrth ymgymryd ag unrhyw agweddau ar eu hyfforddiant.

1.2.4: medrau cymdeithasol a medrau bywyd

Wrth arfarnu medrau personol, cymdeithasol a bywyd dysgwyr, dylai arolygwyr ystyried pa mor dda y mae dysgwyr yn dangos parch, gofal a phryder at eraill mewn hyfforddiant ac yn y gweithle, a ph'un a ydynt yn cymryd cyfrifoldeb am eu gweithredoedd a'u gwaith. Yn ychwanegol, dylent arfarnu a yw dysgwyr yn mwynhau dysgu ac yn cymryd rhan yn llawn ym mhob agwedd ar eu dysgu. Dylai arolygwyr ystyried datblygiad medrau cyflogadwyedd a dinasyddiaeth dysgwyr, yn enwedig ar gyrsiau sydd wedi'u cynllunio i baratoi ar gyfer bywyd a gwaith. Dylent hefyd ystyried datblygiad medrau a hyder dysgwyr y mae eu hangen arnynt i wella eu dysgu eu hunain a mynd ymlaen i'r cyfnod dysgu nesaf.

Lefelau lles da

Mae'r rhan fwyaf o ddysgwyr yn teimlo'n gadarnhaol ynglŷn â bod yn ddiogel ac yn iach wrth hyfforddi ac yn y gweithle. Maent yn mynychu'n rheolaidd, yn cymryd rhan yn dda mewn sesiynau ac yn eu gweithle ac yn mwynhau eu dysgu a'u gwaith. Mae'r rhan fwyaf o ddysgwyr yn datblygu eu rhinweddau personol yn dda. Mae'r rhan fwyaf o ddysgwyr yn dangos parch at eu cyfoedion, eu hyfforddwyr, eu cydweithwyr a'u cyflogwyr. Maent yn datblygu eu cynhwysedd ar gyfer lles economaidd a chymdeithasol. Maent yn cymryd cyfrifoldeb am eu gweithredoedd eu hunain a'r canlyniadau. Maent yn mwynhau dysgu ac yn datblygu agweddau cadarnhaol tuag at eu hyfforddiant a'u cyflogaeth.

Lefelau lles anfoddhaol

Nid yw llawer o ddysgwyr yn gwneud cynnydd digonol yn eu datblygiad personol. Mae rhai dysgwyr mewn perygl am nad oes ganddynt agwedd gadarnhaol at iechyd a diogelwch wrth hyfforddi neu yn eu gweithle. Nid yw lleiafrif o ddysgwyr yn dangos parch at eu cyfoedion, eu hyfforddwyr, eu cydweithwyr a'u cyflogwyr, nid ydynt yn mynychu sesiynau hyfforddi'n rheolaidd ac maent yn aml yn hwyr. Yn aml, nid yw dysgwyr yn cymryd rhan yn llawn mewn sesiynau hyfforddi. Cynnydd araf yn unig a wna llawer o ddysgwyr yn eu cynhwysedd ar gyfer gwella eu lles economaidd a chymdeithasol.

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth?

Wrth lunio barn gyffredinol ar gyfer y cwestiwn allweddol hwn, dylai arolygwyr roi pwys cyfartal i bob dangosydd ansawdd.

2.1 Profiadau dysgu

2.1.1 bodloni anghenion dysgwyr a chyflogwyr/y gymuned
2.1.2 darpariaeth ar gyfer medrau

2.1.3 darpariaeth Gymraeg a'r dimensiwn Cymreig
2.1.4 addysg ar gyfer datblygiad cynaliadwy a dinasyddiaeth fyd-eang

Materion wrth arolygu'r dangosydd ansawdd

2.1.1: bodloni anghenion dysgwyr a chyflogwyr/y gymuned

Dylai arolygwyr arfarnu'r graddau y mae'r darparwr yn bodloni anghenion, gan ystyried y cyd-destun y mae'r darparwr yn gweithio ynddo mewn perthynas â'r cyd-destun economaidd gymdeithasol, darparwyr eraill a natur y cyfleoedd cyflogaeth yn yr ardal y mae'r darparwr yn gweithio ynddi.

Dylent hefyd adrodd ar ddarpariaeth ar gyfer y medrau allweddol ehangach, sef gwella'ch dysgu eich hun, gweithio gydag eraill a datrys problemau.

Wrth arfarnu priodoldeb ystod y cymwysterau, dylai arolygwyr ystyried y ffactorau uchod ac ystod y cyfleoedd dewis a dilyniant gwirioneddol sydd ar gael o fewn y darparwr ac mewn mannau eraill. Dylent ystyried sut mae'n sicrhau cydbwysedd rhwng ystod y cyfleoedd dysgu y mae'n eu cynnig a'r angen i sicrhau bod y ddarpariaeth yn gost effeithiol.

2.1.2: darpariaeth ar gyfer medrau

Dylai arolygwyr ystyried pa mor dda y mae'r darparwr yn cynllunio ac yn cyflwyno datblygiad medrau llythrennedd (cyfathrebu), rhifedd (cymhwyso rhif), a TGCh dysgwyr ar draws ei ddarpariaeth. Dylent roi pwyslais cryfach ar fedrau llythrennedd gan fod y rhain yn hanfodol i ddysgwyr symud ymlaen.

Dylai arolygwyr arfarnu pa mor dda y mae hyfforddwyr a rheolwyr:

- yn defnyddio canlyniadau'r asesiadau cychwynnol a diagnostig wrth gytuno ar CDUau dysgwyr;
- yn elwa ar gyfleoedd ar gyfer datblygu medrau hanfodol yn ystod hyfforddiant yn y gwaith ac i ffwrdd o'r gwaith;
- yn bodloni anghenion medrau unigol dysgwyr, yn ennyn eu diddordeb, yn datblygu eu hyder ac yn hyrwyddo dysgu llwyddiannus; ac
- yn rhoi medrau hanfodol yn eu cyd-destun yn hyfforddiant y dysgwyr.

Dylai arolygwyr archwilio sampl o gynlluniau gwaith a chynlluniau sesiwn i farnu pa mor dda y mae staff wedi ymgorffori medrau, yn arbennig medrau llythrennedd, ar draws pob agwedd ar hyfforddiant. Mewn sesiynau hyfforddiant i ffwrdd o'r gwaith, dylent asesu pa mor dda y mae hyfforddwyr yn gwahaniaethu addysgu ar gyfer dysgwyr ar lefelau uwchlaw ac islaw lefel y brif sesiwn. Dylent asesu'r graddau y mae'r darparwr yn herio'r dysgwyr mwy abl.

Dylai arolygwyr ystyried natur a'r math o raglen sy'n cael ei dilyn wrth arfarnu effeithiolrwydd y darparwr o ran datblygu medrau dysgwyr, oherwydd bydd y rhain yn amrywio'n fawr yn dibynnu ar anghenion y dysgwr, anghenion y cyflogwr a'r gyfatebiaeth rhwng eu hanghenion a'r math o raglen y mae dysgwyr yn ei dilyn.

Dylai arolygwyr ystyried y ffordd y caiff cyfleoedd ar gyfer dysgu eu cynnig i fodloni anghenion dysgwyr nad oes digon o gynrychiolaeth ohonynt yn aml mewn addysg, er enghraifft, dysgwyr nad Cymraeg na Saesneg yw eu hiaith gyntaf, ceiswyr lloches, ffoaduriaid, pobl sy'n byw mewn ardaloedd anghysbell a phobl ifanc ac oedolion nad ydynt eto'n barod i ddechrau ar raglen brentisiaeth neu gyflogaeth.

2.1.3: darpariaeth Gymraeg a'r dimensiwn Cymreig

Bydd amrywiad sylweddol yn nisgwyliadau darparwyr i fodloni anghenion Cymraeg dysgwyr. Dylai arolygwyr ystyried Cynllun Iaith Gymraeg y darparwr wrth lunio'u barn. Dylai arolygwyr arfarnu pa mor dda y mae'r darparwr yn bodloni anghenion dysgwyr y mae'r Gymraeg yn iaith gyntaf iddynt a/neu sy'n hyfforddi naill ai trwy gyfrwng y Gymraeg neu'n ddwyieithog.

Dylent farnu'r graddau y mae'r darparwr yn hyrwyddo datblygiad gwybodaeth a dealltwriaeth dysgwyr o nodweddion diwylliannol, economaidd, amgylcheddol, hanesyddol ac ieithyddol Cymru.

2.1.4: addysg ar gyfer datblygiad cynaliadwy a dinasyddiaeth fyd-eang (ADCDFE)

Dylai dysgwyr gael cyfleoedd i ymestyn eu gwybodaeth am addysg ar gyfer datblygiad cynaliadwy a dinasyddiaeth fyd-eang (ADCDFE) lle bo'n briodol.

Dylai arolygwyr ystyried y graddau y mae:

- gweithgareddau cyfoethogi yn helpu dysgwyr i ddatblygu gwybodaeth, medrau a gwerthoedd ADCDFE; a'r
- darparwr yn cyfrannu at ddinasyddiaeth fyd-eang, er enghraifft, trwy ddatblygu dealltwriaeth o'r byd ehangach ac amrywiaeth fyd-eang.

Profiadau dysgu da

Mae'r darparwr yn cynnig ystod eang o gyfleoedd hyfforddi perthnasol ar lefelau sy'n briodol i anghenion dysgwyr yn yr ardal. Gall bron pob un o'r dysgwyr ddilyn rhaglenni sy'n gweddu i'w dewisiadau a'u hanghenion. Mae'r darparwr yn ymatebol i anghenion cyflogwyr a gofynion allanol eraill ac mae'n gwneud defnydd da o wybodaeth y farchnad lafur. Mae llawer o ddysgwyr o grwpiau nad oes digon o gynrychiolaeth ohonynt mewn hyfforddiant yn cofrestru ar raglenni gyda'r darparwr. Mae'r rhan fwyaf o ddysgwyr yn elwa ar ystod o gyfleoedd i ehangu eu profiadau ac ymestyn eu datblygiad personol. Mae gan y darparwr drefniadau da ac effeithiol ar gyfer gwella medrau llythrennedd, rhifedd a TGCh dysgwyr o bob gallu. Caiff y rhan fwyaf o'r dysgwyr gyfleoedd da i ddysgu am ddinasyddiaeth fyd-eang a datblygiad cynaliadwy ac i ddatblygu eu gwybodaeth am Gymru a'r iaith Gymraeg yn ogystal.

Profiadau dysgu anfoddhaol

Nid yw'r darparwr yn dadansoddi anghenion dysgwyr a chyflogwyr yn systematig. O ganlyniad, ceir cyfatebiaeth wael rhwng yr anghenion hyn ac ystod a lefel y rhaglenni a gynigir gan y darparwr. Nid yw'r darparwr yn gwneud digon i ehangu cyfranogiad

mewn hyfforddiant ac nid yw merched a llawer o grwpiau lleiafrifol yn cael cyfleoedd digon da i ymestyn eu medrau, eu hyder a'u gwybodaeth. Mae trefniadau'r darparwr yn wael ar gyfer gwella medrau hanfodol dysgwyr. Nid yw'r darparwr yn gwneud digon i ymestyn gwybodaeth dysgwyr am ddinasyddiaeth fyd-eang, datblygiad cynaliadwy a gwybodaeth dysgwyr am Gymru a'r iaith Gymraeg. Mae ystod gweithgareddau'r darparwr i ehangu profiad a medrau dysgwyr yn gyfyngedig iawn, ac ychydig iawn o ddysgwyr sy'n manteisio ar y cyfleoedd a gynigir gan y darparwr.

2.2 Addysgu neu hyfforddi

2.2.1 ystod ac ansawdd y dulliau addysgu
2.2.2 asesu dysgu ac asesu ar gyfer dysgu

Materion wrth arolygu'r dangosydd ansawdd

Dylai'r ffocws fod ar effaith hyfforddi ar ddysgu ac nid ar ddefnyddio proses benodol ar wahân i'w heffaith.

2.2.1: ystod ac ansawdd y dulliau addysgu

Bydd arolygwyr yn arfarnu effeithiolrwydd y strategaethau hyfforddi ond ni fyddant yn rhagnodol ynglŷn â nhw. Dylai arolygwyr arfarnu'r graddau y mae tiwtoriaid a hyfforddwyr:

- yn defnyddio gwybodaeth bynciol a thechnegol gyfoes;
- yn disgwyl llawer gan bob un o'r dysgwyr;
- yn cynllunio'n effeithiol a bod ganddynt amcanion clir ar gyfer sesiynau a addysgir a phrofiadau dysgu eraill;
- yn defnyddio ystod o ddulliau ac adnoddau addysgu a hyfforddi sy'n ennyn diddordeb dysgwyr ac yn eu hysgogi a'u herio;
- yn canolbwyntio'n briodol ar ddatblygu medrau dysgwyr, yn enwedig mewn llythrennedd;
- yn fodelau iaith da eu hunain;
- yn sefydlu perthynas waith dda sy'n meithrin dysgu;
- yn defnyddio staff technegol a staff cymorth dysgu yn effeithiol; ac
- yn effeithiol o ran darparu gwaith ymestynnol i fodloni anghenion pob un o'r dysgwyr, beth bynnag fo'u gallu.

Dylai arolygwyr arfarnu pa mor dda y caiff dysgwyr yn y gwaith eu hyfforddi yn y gwaith yn ogystal â mewn hyfforddiant i ffwrdd o'r gwaith.

Dylai arolygwyr arfarnu polisïau a dogfennaeth sy'n ymwneud â dysgu, er enghraifft cynlluniau sesiwn, cynlluniau gwaith a defnydd o dechnoleg gwybodaeth a dysgu (TGD).

2.2.2: asesu dysgu ac asesu ar gyfer dysgu

Dylai arolygwyr arfarnu pa mor dda y mae'r darparwr a hyfforddwyr yn olrhain ac yn cadw cofnodion ar gynnydd pob dysgwr ac yn adrodd ar y rhain yn glir i fodloni anghenion cyflogwyr a rhieni lle bo'n briodol.

Dylai arolygwyr arfarnu a yw dysgwyr yn adolygu eu dysgu eu hunain yn rheolaidd, yn deall eu cynnydd ac yn cymryd rhan mewn gosod eu targedau dysgu eu hunain. Dylent arfarnu:

- pa mor dda y mae adborth llafar a marcio yn galluogi dysgwyr i wybod pa mor dda y maent yn gwneud a'r hyn y mae angen iddynt ei wneud i wella;
- priodoldeb asesu ffurfiannol a chrynodol a'r defnydd a wneir ohono i gynllunio a gwella'r dysgu; a
- pha mor dda y mae dysgwyr yn cymryd rhan mewn asesu eu cynnydd a'u cyflawniadau eu hunain a pha mor dda y maent yn deall sut i wella.

Hyfforddi da

Mae'r hyfforddi yn rhoi heriau priodol i ddysgwyr. Mae hyfforddwyr yn paru anghenion y rhan fwyaf o ddysgwyr a chyflogwyr yn dda trwy gynllunio profiadau a gweithgareddau sy'n cefnogi dysgu. Caiff y profiadau dysgu yn y gwaith ac i ffwrdd o'r gwaith eu cynllunio'n dda. Mae hyfforddwyr yn defnyddio gwybodaeth bynciol a thechnegol gyfoes. Mae'r rhan fwyaf o hyfforddwyr yn defnyddio adnoddau dysgu'n dda ac maent yn defnyddio asesiadau'n dda i wella gwybodaeth, medrau a deilliannau dysgwyr. Maent yn cadw cofnodion manwl o gyflawniadau dysgwyr ac yn rhoi adborth ysgrifenedig manwl iddynt ar yr hyn y mae angen iddynt ei wneud i wella safon eu gwaith. Maent yn rhoi adroddiadau rheolaidd a defnyddiol i gyflogwyr ar ddeilliannau a chynnydd dysgwyr.

Hyfforddi anfoddhaol

Mae'r hyfforddi yn aml yn annigonol oherwydd nad yw'n herio ac yn ennyn diddordeb llawer o'r dysgwyr. Mae gwybodaeth bynciol neu wybodaeth dechnegol lleiafrif sylweddol o hyfforddwyr yn annigonol ar gyfer lefel y rhaglen. Mae llawer o'r hyfforddwyr yn methu defnyddio amrywiaeth briodol o adnoddau dysgu. Yn aml, nid yw hyfforddwyr yn cynllunio asesiadau'n ddigon da ac nid ydynt yn rhoi digon o adborth ysgrifenedig i ddysgwyr ar sut i wella safon eu gwaith. Nid yw llawer o gyflogwyr yn cael digon o wybodaeth am gynnydd a deilliannau dysgwyr.

2.3 Gofal, cymorth ac arweiniad

2.3.1 darpariaeth ar gyfer iechyd a lles
2.3.2 gwasanaethau, gwybodaeth ac arweiniad arbenigol
2.3.3 trefniadau diogelu
2.3.4 anghenion dysgu ychwanegol

Materion wrth arolygu'r dangosydd ansawdd

Dylai'r prif ffocws yn y dangosydd ansawdd hwn fod ar effaith gofal, cymorth ac arweiniad ar safonau a lles dysgwyr yn hytrach nag ar y gweithdrefnau a'r trefniadau. Yn benodol, dylai arolygwyr arfarnu pa mor dda y mae'r trefniadau yn cael effaith lesol ar ddysgwyr sy'n agored i niwed. Wrth arfarnu gofal, cymorth ac arweiniad, dylai fod cyswllt clir â'r barnau am safonau a lles.

2.3.1: darpariaeth ar gyfer iechyd a lles

Dylai arolygwyr arfarnu trefniadau'r darparwr ar gyfer hyrwyddo iechyd a lles. Gallai hyn gynnwys dewisiadau bwyta'n iach sydd ar gael, yn ogystal ag arweiniad a chymorth arall sy'n cael eu darparu i ddiogelu lles dysgwyr a hyrwyddo eu datblygiad personol.

Dylai arolygwyr adrodd ar achosion amlwg o dorri'r ddeddfwriaeth iechyd a diogelwch o dan y dangosydd ansawdd hwn.

Dylent arfarnu trefniadau'r darparwr ar gyfer delio ag aflonyddwch a bwlio a gwneud yn siŵr bod dysgwyr yn gwybod pwy i fynd atynt os ydynt yn pryderu.

Dylent farnu'r hyn y mae'r darparwr yn ei wneud i hyrwyddo ymddygiad, presenoldeb a phrydlondeb da.

2.3.2: gwasanaethau, gwybodaeth ac arweiniad arbenigol

Dylai arolygwyr farnu effeithiolrwydd arweiniad diduedd a roddir i ddysgwyr cyn iddynt ddechrau eu rhaglen. Dylent asesu'r cyngor annibynnol a gaiff dysgwyr gan y darparwr a chan asiantaethau allanol.

Dylai arolygwyr ystyried cydlyniad ac effeithiolrwydd y ddarpariaeth ar gyfer cymorth personol ac arbenigol i ddysgwyr. Bydd hyn yn cynnwys gwasanaethau ac asiantaethau cymorth arbenigol sydd ar gael, yn enwedig ar gyfer y dysgwyr hynny sy'n wynebu rhwystrau sylweddol rhag dysgu, gan gynnwys cyfrifoldebau personol, ariannol, cartref, cludiant, iechyd a gofal teulu.

Dylai arolygwyr ddadansoddi deilliannau proses sgrinio'r darparwr. Dylent arfarnu'r gofal, yr arweiniad a'r cymorth arall a gynigir gan y darparwr i ddiogelu lles dysgwyr a hyrwyddo eu datblygiad personol. Dylai arolygwyr arfarnu a yw'r trefniadau cymorth yn gydlynus ac yn effeithiol wrth alluogi dysgwyr i symud ymlaen tuag at eu nodau dysgu.

2.3.3: trefniadau diogelu

Dylai trefniadau diogelu'r darparwr sicrhau bod recriwtio diogel a bod yr holl ddysgwyr yn cael eu hamddiffyn. Dylai trefniadau gynnwys nodi dysgwyr sy'n agored i niwed sydd mewn angen neu sy'n wynebu risg o niwed sylweddol trwy gynnal cofnod o addasrwydd staff a gwirfoddolwyr, trwy gael trefniadau priodol ar gyfer amddiffyn dysgwyr agored i niwed. Hefyd, dylai gynnwys pa mor dda y mae'r darparwr yn hyrwyddo arferion diogel a diwylliant o ddiogelwch. Mae'r arolygiaeth yn disgwyl i bob darparwr gydymffurfio â gofynion fel y cânt eu hamlinellu yn y ddeddfwriaeth sy'n ymdrin â'r maes hwn (gweler Atodiad 3).

Bydd angen i arolygwyr ganfod a yw trefniadau'r darparwr yn bodloni gofynion ac nad ydynt yn destun pryder.

2.3.4: anghenion dysgu ychwanegol

Mae'r term anghenion dysgu ychwanegol (ADY) yn berthnasol i ddysgwyr o bob oedran, oedolion a phlant, y mae eu hanghenion dysgu yn ychwanegol i anghenion y mwyafrif o'u cyfoedion. Gweler Atodiad 5 am fwy o arweiniad.

Dylai arolygwyr arfarnu effeithiolrwydd cyffredinol y ddarpariaeth a wna'r darparwr ar gyfer unrhyw gategori o ddysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol. Mae hyn yn debygol o gynnwys y trefniadau cymorth ychwanegol a wna'r darparwr i fodloni anghenion unigol yn ogystal â darparu cymorth dysgu ychwanegol ar gyfer dysgwyr y nodwyd bod angen cymorth ychwanegol arnynt gyda medrau sylfaenol i fodloni gofynion prif anghenion eu cymhwyster.

Gofal, cymorth ac arweiniad da

Mae gwybodaeth a chyngor diduedd cyn-mynediad ar gael i'r holl ddysgwyr yn hawdd ac yn briodol. Mae rhaglenni sefydlu wedi'u teilwra'n dda i fodloni anghenion gwahanol grwpiau o ddysgwyr. Mae'r darparwr yn nodi anghenion dysgu unigolion pan fyddant yn ymuno â'u rhaglen hyfforddi ac yn gwneud yn siŵr bod yr anghenion hyn yn cael eu bodloni mewn modd amserol. Mae gan ddysgwyr wybodaeth gynhwysfawr am y gwasanaethau cymorth ehangach a ddarperir gan y darparwr ac asiantaethau eraill, ac maent yn gwneud defnydd priodol ohonynt. Mae'r darparwr yn gwneud yr holl drefniadau angenrheidiol ar gyfer cymorth i ddysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol. Ceir trefniadau da ar gyfer sicrhau iechyd a diogelwch pob un o'r dysgwyr. Caiff dysgwyr gymorth ychwanegol da. Mae trefniadau'r darparwr ar gyfer diogelu yn bodloni gofynion ac nid ydynt yn destun pryder.

Gofal, cymorth ac arweiniad anfoddhaol

Mae llawer o ddysgwyr yn methu cwblhau eu rhaglenni o ganlyniad i arweiniad cychwynnol annigonol. Mae'r darparwr yn rhy araf yn nodi anghenion dysgu unigolion ac yn aml, nid yw'n trefnu darpariaeth ddigonol ar gyfer anghenion cymorth dysgwyr mewn perthynas â llythrennedd a rhifedd. Nid oes llawer o wasanaethau cymorth ar gael i ddysgwyr, ac mae eu hymwybyddiaeth ohonynt yn wael. Mae'r trefniadau ar gyfer cymorth i ddysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol yn wael ac nid yw llawer o ddysgwyr yn cael y cymorth dysgu ychwanegol sydd ei angen arnynt i fodloni gofynion eu rhaglen. Nid yw'r darparwr yn gwneud digon i sicrhau bod dysgwyr yn iach ac yn ddiogel. Nid oes gan y darparwr bolisi a gweithdrefnau diogelu priodol ar waith. Nid yw trefniadau'r darparwr ar gyfer diogelu yn bodloni gofynion ac maent yn destun pryder difrifol.

2.4 Yr amgylchedd dysgu

2.4.1 ethos, cydraddoldeb ac amrywiaeth
2.4.2 amgylchedd ffisegol

Materion wrth arolygu'r dangosydd ansawdd

2.4.1: ethos, cydraddoldeb ac amrywiaeth

Dylai arolygwyr farnu pa mor dda y mae'r darparwr:

- yn sefydlu ethos sy'n gynhwysol;
- yn herio pob math o wahaniaethu neu anghydraddoldeb ar gyfer pob grŵp a allai o bosibl ddioddef yn sgil diffyg cyfleoedd teg ar gyfer dysgu a/neu gyflogaeth;
- yn cynnig hawl gyfartal i'r holl hyfforddiant ac yn herio stereoteipiau yn newisiadau dysgwyr;
- yn datblygu agweddau goddefgar ac yn gwneud yn siŵr bod pob un o'r dysgwyr a'r staff yn rhydd oddi wrth aflonyddwch; ac
- yn hyrwyddo atal a chael gwared ar ymddygiad gormesol trwy ei bolisïau a'i weithdrefnau.

Dylent hefyd ystyried y graddau y caiff dysgwyr yn y gwaith eu hamddiffyn rhag aflonyddwch a gwahaniaethu yn eu gweithleoedd.

Dylai arolygwyr arfarnu a yw'r darparwr:

- yn meddu ar bolisi a ddeellir yn dda sy'n hyrwyddo cyfle cyfartal a hawliau dynol;
- yn meddu ar gynllun gweithredu sy'n sicrhau bod y polisi'n cael ei gyflwyno;
- yn darparu hyfforddiant cydraddoldeb priodol ar gyfer staff; ac
- yn monitro ac yn mynd i'r afael ag unrhyw faterion neu gŵynion cysylltiedig sy'n codi.

2.4.2: amgylchedd ffisegol

Dylai arolygwyr farnu:

- a oes digon o adnoddau sy'n gweddu'n dda i anghenion y dysgwyr;
- a yw'r adeiladau yn darparu amgylchedd dysgu ysgogol ac wedi'i gynnal yn dda i gefnogi'r dysgu, yr addysgu a hyfforddiant yn y gwaith ac i ffwrdd o'r gwaith;
- a yw'r adeiladau a'r offer arbenigol yn gyfoes; ac
- a yw'r adeiladau ym mhob safle a ddefnyddir gan y darparwr yn ddigonol ac yn cael eu cynnal yn dda.

Amgylchedd dysgu da

Ceir systemau a gweithdrefnau effeithiol i fonitro a chael gwared ar bob math o wahaniaethu ac aflonyddwch, gan gynnwys yng ngweithleoedd y dysgwyr. Mae dysgwyr yn dangos lefel dda o wybodaeth a dealltwriaeth o'r egwyddorion sy'n ategu

cyfle cyfartal. Mae'r darparwr yn cydnabod ac yn mynd i'r afael yn gyson â'r materion sy'n ymwneud â chynhwysiant cymdeithasol ac addysgol. Mae bron pob un o'r adnoddau dysgu a'r adeiladau yn y darparwr ac mewn adeiladau gweithle yn addas at eu diben.

Amgylchedd dysgu anfoddhaol

Mae'r systemau a'r gweithdrefnau ar gyfer monitro gwahaniaethu ac aflonyddwch yn annigonol, ac nid yw'r darparwr yn cadw unrhyw gofnodion defnyddiol o achosion o ymddygiad gwahaniaethol. Mae lleiafrif sylweddol o ddysgwyr yn cwyno eu bod yn aml yn dioddef bwlio neu aflonyddwch, ac nid yw'r darparwr yn gwneud digon i ddelio â hyn. Nid yw llawer o ddysgwyr yn gyfarwydd ag egwyddorion cyfle cyfartal, yn enwedig mewn perthynas ag arferion gweithle. Mae lleiafrif sylweddol o adeiladau'r darparwr mewn cyflwr gwael, nid oes adnoddau dysgu digon da mewn ystafelloedd ac nid ydynt yn addas at eu diben.

Cwestiwn Allweddol 3: Pa mor dda yw'r arweinyddiaeth a'r rheolaeth?

Wrth lunio barn gyffredinol ar gyfer y cwestiwn allweddol hwn, dylai arolygwyr roi pwys cyfartal i bob dangosydd ansawdd.

3.1 Arweinyddiaeth

3.1.1 cyfeiriad strategol ac effaith yr arweinyddiaeth
3.1.2 llywodraethwyr neu fyrddau goruchwylio eraill
3.1.3 bodloni blaenoriaethau cenedlaethol a lleol

Materion wrth arolygu'r dangosydd ansawdd

3.1.1: cyfeiriad strategol ac effaith yr arweinyddiaeth

Prif gyfrifoldeb y prif weithredwr a'r uwch dîm rheoli yw gwneud yn siŵr bod pob un o'r dysgwyr yn cael safon uchel o hyfforddiant, beth bynnag fo'r lefel neu'r maes astudio y maent yn ei ddewis. Dylai arolygwyr roi ystyriaeth briodol i'r barnau ar safonau a gyflawnir gan ddysgwyr a'u lles wrth lunio barn ar arweinyddiaeth a rheolaeth. Dylent ystyried i ba raddau y mae gan arweinwyr nodau clir, amcanion strategol, cynlluniau a pholisïau sy'n canolbwyntio ar fodloni anghenion dysgwyr.

Wrth arfarnu cyfeiriad strategol ac effaith yr arweinyddiaeth, dylai arolygwyr farnu:

- pa mor dda y caiff rolau a chyfrifoldebau eu diffinio ac a yw'r rhychwantau rheolaeth a llinellau atebolrwydd mewn uwch dimau rheoli a rheolwyr canol yn hyfyw a chytbwys;
- i ba raddau y mae staff yn deall ac yn cyflawni eu rolau mewn perthynas uniongyrchol â nodau, cynlluniau a chyfrifoldebau strategol penodol;
- pa mor effeithiol y mae arweinwyr yn rheoli eu hamser eu hunain i flaenoriaethu gweithgareddau yn briodol;
- cydlyniad strwythurau rheoli a phwyllgorau;

- pa mor effeithiol y caiff cyfarfodydd eu trefnu a'u cynnal i wella busnes craidd y darparwr a pherfformiad dysgwyr;
- effeithiolrwydd defnydd arweinwyr o ddata i fonitro a herio perfformiad;
- pa mor effeithiol y mae arweinwyr yn gweithio gyda rhanddeiliaid eraill i hyrwyddo cyfeiriad strategol y darparwr;
- effeithiolrwydd y cyfathrebu; ac
- effaith arweinwyr ar ddiwylliant a morâl y darparwr.

Dylai arolygwyr roi ystyriaeth ofalus i rôl y prif weithredwr wrth osod naws y darparwr a gosod safonau uchel ar gyfer staff a dysgwyr a sefydlu gwerthoedd ar y cyd.

Dylai arolygwyr ystyried a yw arweinwyr:

- yn mynd i'r afael â thanberfformio yn gadarn; ac
- yn defnyddio gosod targedau i ysgogi gwelliannau.

Dylai arolygwyr arfarnu effaith arweinwyr yn y ffordd y maent yn rheoli perfformiad staff er mwyn helpu staff i wella eu harfer. Dylent hefyd farnu a yw arweinwyr a rheolwyr yn mynd i'r afael â materion tanberfformio yn drylwyr ac yn uniongyrchol lle bo angen. Dylent farnu a yw rheoli perfformiad yn nodi anghenion hyfforddi a datblygu unigolion a'r darparwr cyfan yn glir a ph'un a yw'r rhain yn cael eu blaenoriaethu'n briodol a bod y darparwr yn mynd i'r afael â nhw yn llawn. Gallai arolygwyr nodi a yw targedau priodol ar gyfer gwella sy'n cefnogi cyflwyno nodau strategol mewn cynlluniau datblygu a chynlluniau gweithredu eraill yn cael eu gosod ar gyfer staff.

3.1.2: llywodraethwyr neu fyrddau goruchwylio eraill

Dylai arolygwyr arfarnu pa mor dda y mae'r bwrdd goruchwylio yn cyflawni ei rwymedigaethau ac yn rhoi ystyriaeth lawn i ddeddfwriaeth ac arweiniad perthnasol.

Dylent arfarnu pa mor dda y mae aelodau'r bwrdd goruchwylio:

- yn deall ei rolau a'i gyfrifoldebau;
- yn herio uwch reolwyr;
- yn gosod cyfeiriad strategol priodol yn ogystal â chytuno ar natur a chwmpas y ddarpariaeth;
- yn goruchwylio'r safonau a'r ansawdd a gyflawnir gan ddysgwyr ym mhob rhan o'r darparwr; ac
- yn goruchwylio gweithdrefnau ac arferion y darparwr mewn perthynas â chwynion ac apeliadau.

3.1.3: bodloni blaenoriaethau cenedlaethol a lleol

Dylai arolygwyr farnu ymateb y darparwr i flaenoriaethau lleol a chenedlaethol ar gyfer hyfforddi. Dylent hefyd ystyried ymatebolrwydd y darparwr i newidiadau mewn blaenoriaethau lleol a chenedlaethol, fel:

- y Fframwaith Ansawdd ac Effeithiolrwydd;
- Llwybrau Dysgu 14-19;

- Fframwaith Credydau a Chymwysterau Cymru (FfCChC); ac
- Agenda Trawsnewid Llywodraeth Cymru.

Arweinyddiaeth dda

Mae'r prif weithredwr ac uwch reolwyr yn effeithiol ar y cyfan o ran darparu cyfeiriad, gweledigaeth a gwerthoedd clir a hyrwyddo safonau uchel o ymddygiad sy'n effeithio'n uniongyrchol ar berfformiad a lles dysgwyr. Mae morâl y staff yn dda ar y cyfan ac mae staff yn helpu datblygu a pherchnogi blaenoriaethau strategol y darparwr. Maent yn gwybod beth yw eu rolau i wella ansawdd y ddarpariaeth y maent yn gyfrifol amdani. Mae'r darparwr yn bodloni ei dargedau perfformiad ei hun ar y cyfan. Caiff y bwrdd goruchwylio eu hysbysu'n dda am waith y darparwr a'r heriau y mae'n eu hwynebu. Maent yn cynnig her a chymorth i'r prif weithredwr a'r uwch reolwyr. Mae llinellau atebolrwydd yn glir a'r cyfrifoldebau ar gyfer rheoli yn cael eu dirprwyo'n briodol.

Arweinyddiaeth anfoddhaol

Nid yw llawer o staff y darparwr yn gyfarwydd â'r prif weithredwr a'r uwch reolwyr. Maent yn ymbellhau oddi wrth gyfrifoldeb am safonau. Mae morâl y staff yn anfoddhaol a'r gyfradd absenoliaeth yn uchel ymhlith y staff. Mae'r trefniadau ar gyfer cyfathrebu yn gyfyngedig. Mae rhai meysydd yn cael eu rheoli'n anfoddhaol a'r lefelau atebolrwydd yn isel ar bob lefel rheoli. Nid yw aelodau'r bwrdd goruchwylio yn mynychu cyfarfodydd yn rheolaidd ac nid ydynt yn rhoi her gadarn i'r prif weithredwr a'r uwch reolwyr. Nid ydynt yn nodi nac yn mynd i'r afael â materion perfformiad gwael.

3.2 Gwella ansawdd

3.2.1 hunanasesu, gan gynnwys gwrando ar ddysgwyr ac eraill
3.2.2 cynllunio a sicrhau gwelliant
3.2.3 ymglymiad mewn rhwydweithiau arfer broffesiynol

Materion wrth arolygu'r dangosydd ansawdd

3.2.1: hunanasesu, gan gynnwys gwrando ar ddysgwyr ac eraill

Hunanasesu cywir a chynhwysfawr sydd wrth wraidd yr holl drefniadau ar gyfer gwella ansawdd. Dylai ffocws hunanasesu fod ar nodi blaenoriaethau ar gyfer gwella, monitro darpariaeth ac asesu deilliannau. Mae'n annhebygol y gall ansawdd rheolaeth ac arweinyddiaeth fod yn dda os nad oes gan y darparwr weithdrefnau hunanasesu effeithiol.

Dylai arolygwyr:

- arfarnu pa mor dda y mae'r darparwr yn defnyddio canlyniadau arolygon dysgwyr, cyflogwyr a staff i gynllunio ar gyfer gwella;
- ystyried y ffyrdd y mae'r darparwr yn dadansoddi ac yn ymateb i unrhyw bryderon a godir, yn enwedig gan ddysgwyr;

- asesu'r graddau y mae'r darparwr yn cynnwys pob un o'r staff mewn asesu deilliannau a pherfformiad;
- arfarnu effeithiolrwydd yr hyn y mae'r darparwr yn ei wneud i wella profiadau a deilliannau dysgu;
- barnu'r graddau y mae hunanasesu yn defnyddio tystiolaeth uniongyrchol o ansawdd hyfforddi a dysgu;
- arfarnu pa mor dda y mae'r darparwr yn defnyddio data o ddarparwyr eraill i gymharu deilliannau dysgwyr trwy weithgareddau meincnodi;
- barnu pa mor dda y mae'n cymharu ei berfformiad gyda darparwyr tebyg mewn gwledydd eraill y DU, yn enwedig ar gyfer darpariaeth arbenigol;
- barnu pa mor dda y bydd trefniadau'r darparwr ar gyfer gwella ansawdd yn cael eu hintegreiddio'n agos gyda threfniadau eraill ar gyfer gwella ansawdd, fel rheoli perfformiad staff; a
- barnu pa mor dda y caiff hunanasesu ei ymgorffori mewn cynllunio strategol.

Ni ddylai arolygwyr bennu unrhyw fodel gwella ansawdd penodol.

3.2.2: cynllunio a sicrhau gwelliant

Dylai arolygwyr arfarnu pa mor effeithiol y mae'r darparwr yn gwella ansawdd ei holl waith, gan gynnwys y gwaith a gyflwynir mewn partneriaeth â darparwyr eraill.

Dylent arfarnu pa mor dda:

- y caiff y cylchoedd gwella ansawdd eu hintegreiddio gyda chylchoedd cynllunio eraill;
- y mae'r darparwr yn blaenoriaethu'r cynlluniau ar gyfer gwella trwy ddyrannu adnoddau a chyfrifoldebau;
- y mae'r darparwr yn gosod graddfeydd amser penodol a realistig ar gyfer ysgogi gwelliant; ac
- y mae'r camau a gymerwyd wedi cael effaith gadarnhaol a, lle bo'n berthnasol, wedi arwain at welliannau mesuradwy mewn safonau.

Dylai arolygwyr ystyried hefyd sut mae'r darparwr wedi ymateb i argymhellion yr adroddiad arolygu diwethaf ac a yw'r camau a gymerwyd wedi arwain at welliannau mewn safonau ac ansawdd. Dylent adrodd ar gynnydd rhagorol neu anfoddhaol yn unig.

3.2.3: ymglymiad mewn rhwydweithiau arfer broffesiynol

Dylai arolygwyr farnu pa mor dda y mae'r darparwr yn ymgysylltu'n weithredol â sefydliadau cenedlaethol fel Ffederasiwn Hyfforddiant Cenedlaethol Cymru sy'n cynnwys rhannu a chymharu arferion a data ar ddeilliannau dysgwyr yn ogystal ag arferion rheoli. Gallent ystyried sut mae'r darparwr yn rhoi ystyriaeth i'r Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol ar gyfer ymarferwyr ôl-16 yng Nghymru ac yn sicrhau ymgysylltiad gweithredol y staff i gynyddu eu gwybodaeth, eu dealltwriaeth a'u medrau proffesiynol.

Gan ystyried eu barnau o dan 2.2 mewn perthynas â hyfforddi, dylai hyfforddwyr farnu i ba raddau y mae'r staff:

- yn cael eu cefnogi gan y darparwr i gymryd rhan mewn datblygiad proffesiynol parhaus;
- yn caffael gwybodaeth a medrau newydd i ddatblygu dulliau mwy effeithiol o ddysgu a hyfforddi;
- yn rhannu arfer dda gyda hyfforddwyr eraill o fewn y darparwr a'r tu allan;
- yn myfyrio ar eu harfer eu hunain; ac
- yn sicrhau bod eu dysgu proffesiynol yn effeithio ar gyflawniadau a lles dysgwyr.

Dylai darparwyr hefyd gael rhaglenni datblygu staff a rheolwyr sy'n helpu staff i ddatblygu medrau a gwybodaeth newydd a gwella eu harfer broffesiynol. Dylai arolygwyr gynnwys arfarniad o briodoldeb ac effaith rhaglen y darparwr ar gyfer datblygiad proffesiynol parhaus ac arfarniad o'r trefniadau ar gyfer rheoli perfformiad a pha mor dda y mae'r rhain yn cymell staff ac yn gwella eu perfformiad.

Gwella ansawdd yn dda

Mae gan y darparwr systemau a gweithdrefnau effeithiol i nodi a monitro tanberfformio ac ysgogi gwelliannau ym mhrofiadau a deilliannau dysgwyr. Mae'r prosesau hunanasesu yn arfarnol a'r barnau'n cyd-fynd yn rhesymol â barnau'r tîm arolygu. Caiff targedau ar gyfer perfformiad gwell eu defnyddio'n dda ar bob lefel, gan gynnwys ar gyfer dysgwyr unigol. Mae'r rhan fwyaf o'r staff yn cymryd rhan yn agos yn y broses hunanasesu a nodi meysydd i'w gwella. Mae'r darparwr yn defnyddio tystiolaeth o arolygon yn dda i ysgogi gwelliant. Caiff gweithdrefnau sicrhau ansawdd eu cymhwyso'n gyson ar draws pob rhan o waith y darparwr.

Gwella ansawdd yn anfoddhaol

Nid yw perfformiad cyffredinol y darparwr wedi gwella nac wedi dirywio ers y tro diwethaf y cafodd ei arolygu. Nid yw'r cynlluniau ar gyfer ysgogi gwelliant yn cael blaenoriaeth uchel ymhlith uwch reolwyr. Mae meysydd o'r darparwr yn methu gwella eu perfformiad yn gyson. Mae prosesau hunanasesu yn arwynebol ac nid ydynt yn rhoi digon o ystyriaeth i dueddiadau mewn deilliannau, gwaith dysgwyr a'r cynnydd y maent yn ei wneud mewn dosbarthiadau ac mewn sesiynau hyfforddi yn y gwaith ac i ffwrdd o'r gwaith. Nid yw rheolwyr yn monitro perfformiad yn rheolaidd nac yn mynd i'r afael â meysydd i'w gwella. Nid yw gosod targedau yn rhan o ddiwylliant y darparwr. Nid yw staff yn arfarnu eu perfformiad eu hunain yn dda i wybod am eu cryfderau eu hunain a'r meysydd y mae angen iddynt eu datblygu.

3.3 Gweithio mewn partneriaeth

3.3.1 partneriaethau strategol
3.3.2 cynllunio, darparu adnoddau a sicrhau ansawdd ar y cyd

Materion wrth arolygu'r dangosydd ansawdd

3.3.1: partneriaethau strategol

Dylai arolygwyr arfarnu pa mor strategol y mae'r darparwr yn gweithio gyda'i bartneriaid i wella safonau, lles a chyfleoedd dysgwyr.

Dylai'r prif ffocws yn y dangosydd ansawdd hwn fod ar effaith partneriaethau strategol ar safonau a lles dysgwyr ac nid dim ond ar nifer ac ystod y partneriaid neu natur ac ansawdd y trefniadau partneriaeth.

Gall partneriaid gynnwys:

- cyflogwyr lleol a chenedlaethol;
- darparwyr eraill dysgu yn y gwaith;
- grwpiau cymunedol a gwirfoddol; ac
- ysgolion uwchradd yn yr ardal.

Dylai arolygwyr arfarnu effaith y darparwr ar y partneriaethau hyn a'r graddau y mae'n chwarae rôl flaenllaw a/neu strategol mewn sefydlu partneriaeth gref gyda lefelau uchel o ymddiriedaeth rhwng y gwahanol ddarparwyr.

3.3.2: cynllunio, darparu adnoddau a sicrhau ansawdd ar y cyd

Dylai arolygwyr arfarnu pa mor dda y mae'r darparwr yn gweithio gyda phartneriaid eraill i gynllunio a chyflwyno rhaglenni a dewisiadau cydlynus sy'n rhoi ystyriaeth lawn i anghenion pob dysgwr. Dylai arolygwyr farnu effeithiolrwydd cyfraniad y darparwr at drefniadau cynllunio a sicrhau ansawdd y bartneriaeth.

Dylent hefyd ystyried effaith y bartneriaeth yn gwella deilliannau ar gyfer dysgwyr sy'n cymryd rhan mewn cyrsiau a gyflwynir trwy drefniadau partneriaeth.

Gweithio mewn partneriaeth yn dda

Mae gan y darparwr bartneriaeth gref ac effeithiol gydag ystod briodol o ddarparwyr. Mae ganddynt rôl flaenllaw mewn datblygu arferion cydweithio. Maent yn gweithio'n dda i ddatblygu ymddiriedaeth rhwng y partneriaid. Maent bob amser yn rhoi sylw i les pob dysgwr wrth ystyried y trefniadau ar gyfer gweithio mewn partneriaeth. Mae'r darparwr yn agored, yn gynhwysol ac yn rhagweithiol ar bob lefel o ran ei ymdriniaeth â phartneriaid eraill.

Gweithio mewn partneriaeth yn anfoddhaol

Bach yw rôl y darparwr mewn unrhyw bartneriaethau yn yr ardal. Mae ganddo lawer o gysylltiadau gyda rhanddeiliaid allanol ond mae'r rhain yn aml yn anghyson ac nid

ydynt yn cael eu defnyddio'n systematig i ddatblygu neu wella gweithio mewn partneriaeth. Nid yw rheolwyr y darparwr yn mynychu cyfarfodydd y partneriaethau a'i weithgorau yn rheolaidd. Mae ymdeimlad cryf o ddiffyg ymddiriedaeth rhwng partneriaid, ac anaml y rhennir arferion gweithio.

Mae'r darparwr yn ceisio amddiffyn ei arferion gweithio cyfredol unigol a'i ymreolaeth.

3.4 Rheoli adnoddau

3.4.1 rheoli staff ac adnoddau
3.4.2 gwerth am arian

Materion wrth arolygu'r dangosydd ansawdd

Fel arfer, dylai'r farn gyffredinol ar y dangosydd ansawdd hwn fod yr un fath â'r farn ar gyfer Cwestiwn Allweddol 1, ond gallai fod yn is.

Wrth arolygu rheoli adnoddau, dylai arolygwyr farnu pa mor dda y mae'r darparwr yn cynllunio ac yn cynnal strategaethau effeithiol i sicrhau a monitro eu bod yn rheoli adnoddau'n dda ac yn cyflawni gwerth am arian.

3.4.1: rheoli staff ac adnoddau

Dylai arolygwyr ystyried y graddau y mae cynlluniau strategol y darparwr ar gyfer hyfforddiant wedi'u seilio'n gadarn ar egwyddorion cynllunio busnes da.

Dylent ystyried pa mor dda y mae arweinwyr a rheolwyr:

- yn rheoli cyllid ac adnoddau mewn ffyrdd sy'n helpu'r darparwr i gyflawni ei flaenoriaethau hyfforddiant;
- yn gwneud yn siŵr bod y ddarpariaeth wedi'i staffio'n briodol i gyflwyno'r hyfforddiant yn effeithiol;
- yn defnyddio staff hyfforddi a staff cymorth i wneud y defnydd gorau o'u hamser a'u medrau;
- yn bodloni anghenion datblygu'r staff, sut bynnag y cânt eu nodi;
- yn defnyddio gwybodaeth feincnodi i gyfeirio adnoddau at feysydd lle mae eu hangen fwyaf;
- yn darparu adeiladau; ac
- yn gwneud yn siŵr bod adnoddau dysgu priodol ar gael i ddysgwyr lle bynnag y gallent fod yn hyfforddi.

3.4.2: gwerth am arian

Wrth arolygu gwerth am arian, dylai arolygwyr farnu effeithiolrwydd y darparwr o ran cyflawni deilliannau o ansawdd uchel ar gyfer dysgwyr yng Nghwestiwn Allweddol 1. Fodd bynnag, dylent hefyd ystyried pa mor dda y mae'r darparwr yn rheoli ei adnoddau. Os yw'r adnoddau'n cael eu rheoli'n wael, hyd yn oed os yw'r deilliannau'n dda, dylai'r farn gyffredinol adlewyrchu'r meysydd i'w datblygu a nodwyd.

Dylai arolygwyr arfarnu:

- effeithiolrwydd y ddarpariaeth o ran sicrhau deilliannau priodol ar gyfer dysgwyr yn gyffredinol;
- pa mor dda y mae arweinwyr yn rheoli cyllid ac adnoddau i gyflawni ei flaenoriaethau hyfforddi;
- y graddau y mae'r darparwr yn sicrhau cydbwysedd rhwng effeithiolrwydd ei ddarpariaeth yn erbyn costau yn llwyddiannus, gan gynnwys costau staffio;
- pa mor dda y mae darparwyr yn gwybod costau rhaglenni a gweithgareddau presennol, yn parhau i'w hadolygu ac yn gofyn a ydynt yn gost effeithiol; a'r
- graddau y mae'n gwneud defnydd da o'r cyllid a gaiff.

Dylai arolygwyr ddatgan yn yr adroddiad bod y darparwr yn cynnig gwerth am arian rhagorol, da, digonol neu anfoddhaol ar gyfer ei ddysgwyr o ran y defnydd a wneir o'i incwm.

Rheoli adnoddau yn dda

Mae'r darparwr yn rheoli ei adnoddau yn effeithiol. Mae rheolwyr yn defnyddio gwybodaeth o arolygon meincnodi yn dda i nodi cyfleoedd am ailgyfeirio adnoddau i wella effeithiolrwydd ac effeithlonrwydd fel ei gilydd. Mae gan y darparwr gynlluniau tra ystyriol sydd â chostau ynghlwm ar gyfer gwella ansawdd ei adeiladau a'i adnoddau. Mae'r darparwr yn arfarnu effeithiolrwydd y camau y mae'n eu cymryd i wella perfformiad athrawon a staff eraill. Mae cyfraddau defnyddio staffio ac adnoddau adeiladau eraill yn dda. Mae'r darparwr yn rhoi gwerth da am arian ar gyfer ei ddysgwyr.

Rheoli adnoddau yn anfoddhaol

Ychydig iawn o ddefnydd a wna'r darparwr o wybodaeth feincnodi i gefnogi ei gynlluniau ar gyfer gwella adeiladau a'i ddefnydd o adnoddau. Nid yw ei strategaeth adeiladau yn cyd-fynd yn dda â datblygiad arfaethedig ei raglen hyfforddi. Nid yw strategaeth datblygu staff y darparwr wedi'i chysylltu'n foddhaol â'i strategaethau ar gyfer gwella ansawdd a datblygu'r rhaglen hyfforddi. Nid yw'n arfarnu effeithiolrwydd ei raglen datblygu staff na pha mor dda y mae staff yn cael eu defnyddio. Mae'r darparwr yn darparu gwerth anfoddhaol am arian ar gyfer ei dysgwyr.

Atodiad 1: Y Fframwaith Arolygu Cyffredin

CWA	Dangosyddion Ansawdd	Agweddau
1 DEILLIANNAU	**1.1 Safonau**	1.1.1 canlyniadau a thueddiadau mewn perfformiad o'u cymharu â chyfartaleddau cenedlaethol, darparwyr tebyg a chyrhaeddiad blaenorol 1.1.2 safonau grwpiau o ddysgwyr 1.1.3 cyflawniad a chynnydd wrth ddysgu 1.1.4 medrau 1.1.5 yr iaith Gymraeg
	1.2 Lles	1.2.1 agweddau at gadw'n iach a diogel 1.2.2 cyfranogi mewn dysgu a'i fwynhau 1.2.3 ymglymiad cymunedol a gwneud penderfyniadau 1.2.4 medrau cymdeithasol a medrau bywyd
2 DARPARIAETH	**2.1 Profiadau dysgu**	2.1.1 bodloni anghenion dysgwyr a chyflogwyr/y gymuned 2.1.2 darpariaeth ar gyfer medrau 2.1.3 darpariaeth Gymraeg a'r dimensiwn Cymreig 2.1.4 addysg ar gyfer datblygiad cynaliadwy a dinasyddiaeth fyd-eang
	2.2 Addysgu	2.2.1 ystod ac ansawdd y dulliau addysgu 2.2.2 asesu dysgu ac asesu ar gyfer dysgu
	2.3 Gofal, cymorth ac arweiniad	2.3.1 darpariaeth ar gyfer iechyd a lles 2.3.2 gwasanaethau, gwybodaeth ac arweiniad arbenigol 2.3.3 trefniadau diogelu 2.3.4 anghenion dysgu ychwanegol
	2.4 Yr amgylchedd dysgu	2.4.1 ethos, cydraddoldeb ac amrywiaeth 2.4.2 amgylchedd ffisegol
3 ARWEINYDDIAETH	**3.1 Arweinyddiaeth**	3.1.1 cyfeiriad strategol ac effaith yr arweinyddiaeth 3.1.2 llywodraethwyr neu fyrddau goruchwylio eraill 3.1.3 bodloni blaenoriaethau cenedlaethol a lleol
	3.2 Gwella ansawdd	3.2.1 hunanasesiad, gan gynnwys gwrando ar ddysgwyr ac eraill 3.2.2 cynllunio a sicrhau gwelliant 3.2.3 ymglymiad mewn rhwydweithiau arfer broffesiynol
	3.3 Gweithio mewn partneriaeth	3.3.1 partneriaethau strategol 3.3.2 cynllunio, darparu adnoddau a sicrhau ansawdd ar y cyd
	3.4 Rheoli adnoddau	3.4.1 rheoli staff ac adnoddau 3.4.2 gwerth am arian

Atodiad 2: Y prif ffynonellau tystiolaeth sy'n berthnasol i gwestiynau allweddol a dangosyddion ansawdd

	Cwestiwn Allweddol 1		Cwestiwn Allweddol 2				Cwestiwn Allweddol 3			
	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	3.3	3.4
Arsylwi:										
Arsylwi sesiynau hyfforddi a dysgu, hyfforddiant yn y gweithle ac adolygiadau.	✓	✓	✓	✓	✓	✓				
Craffu ar waith cyfredol a blaenorol dysgwyr, gan gynnwys portffolios, recordiadau sain a fideo a thystiolaeth ffotograffig o unrhyw waith a wnaed yn ogystal â chofnodion asesu, adborth a gwaith dilynol.	✓	✓	✓	✓						
Arsylwi gweithdrefnau recriwtio ac arweiniad.			✓		✓					
Yr adnoddau dysgu sydd ar gael ar wahanol safleoedd ac yn y gweithle, yr ystod briodol o lyfrau, adnoddau TGCh, offer ymarferol a deunyddiau clyweled i gefnogi dysgu a hyfforddi, gan gynnwys offer arbenigol i gefnogi dysgwyr ag anawsterau dysgu a/neu anableddau.	✓	✓		✓	✓	✓				✓
Cyflwr, ymddangosiad, y defnydd o adeiladau ar bob safle a pha mor addas ydynt at eu diben ar bob safle lle mae'r hyfforddi a'r dysgu'n digwydd.						✓				✓

Adeiladau, offer a chymhorthion arbenigol ac adnoddau eraill.						✓				✓
Dogfennau:										
Yr adroddiad hunanasesu a'r cynllun datblygu ansawdd.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Yr adroddiad FfAE diweddaraf.										
Brîff diweddaraf yr AdAS ar y darparwr.	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Y data diweddaraf ar ddeilliannau gan Gofnod Dysgu Gydol Oes Cymru yn ogystal â data mwy diweddar fel y mae wedi'i ddarparu gan y darparwr.	✓									
Data ar gyfraddau cadw, cyrhaeddiad, dilyniant, gwerth ychwanegol, presenoldeb a phrydlondeb dysgwyr ar draws y darparwr.	✓	✓								
Cofnodion o brofion diagnostig, niferoedd sy'n manteisio ar gymorth dysgu a'i effaith.	✓				✓	✓				
Trefniadau i gefnogi dysgwyr ag anawsterau dysgu, a/neu anableddau.	✓	✓	✓		✓	✓				
Data ar ddysgwyr mewn darpariaeth partneriaeth, gan gynnwys y ganran y maent yn ei chynrychioli yn y garfan oedran yn y meysydd sy'n cael eu gwasanaethu gan y darparwr, yn ogystal â threfniadau gwella ansawdd ar gyfer y ddarpariaeth a'r deilliannau ar gyfer unrhyw ddysgwyr sy'n ymgymryd â darpariaeth partneriaeth.	✓							✓		
Gwybodaeth am y targedau ar gyfer gwella a osodir gan y darparwr.	✓						✓	✓	✓	✓

Barn dysgwyr a chyflogwyr fel y cawsant eu mynegi mewn holiaduron (neu ddogfennau tebyg eraill).	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Cynlluniau strategol, gweithredol a busnes yn ogystal â pholisïau a gweithdrefnau yn ymwneud â gwella ansawdd, cymorth dysgwyr, iechyd a diogelwch, profi diagnostig, cyfle cyfartal ac amrywiaeth, cydraddoldeb hiliol, ac amddiffyn plant ac oedolion sy'n agored i niwed.					✓		✓	✓	✓	✓
Ystadegau rheoli a data arall a ddefnyddir ar gyfer cynllunio a monitro darpariaeth.							✓	✓	✓	✓
Deunyddiau marchnata'r darparwr.			✓		✓	✓		✓	✓	
Gwybodaeth am y farchnad lafur, ymchwil i'r farchnad a'r dystiolaeth o'r defnydd a wneir ohoni.							✓	✓	✓	✓
Dogfennaeth ar gysylltiadau a pherthnasoedd gyda sefydliadau eraill ac isgontractwyr.							✓	✓	✓	✓
Dogfennaeth rhaglenni dysgu, cynlluniau gwaith a chynlluniau sesiwn.			✓	✓		✓	✓			
Gwybodaeth am staffio, gan gynnwys strwythur rheoli, disgrifiadau swydd pob un o'r staff a pholisïau a chynlluniau ar gyfer datblygiad staff yn ogystal â chofnodion o DPP ac unrhyw lawlyfrau a deunyddiau arweiniad staff.						✓				✓

Trefniadau ar gyfer rheoli perfformiad a chofnodion o arsylwadau sesiynau a sesiynau hyfforddiant yn y gwaith.				✓					✓	
Asesiadau hyfforddwyr a chofnodion o gynnydd a chyflawniad dysgwyr, gan gynnwys adroddiadau cynnydd i gyflogwyr.	✓		✓	✓						
Cynlluniau dysgu unigol dysgwyr.	✓		✓		✓					
Cofnodion o achredu dysgu a phrofiad blaenorol dysgwyr.			✓	✓	✓	✓				
Adroddiadau'r gwiriwr allanol a mewnol.			✓				✓		✓	
Cynllun laith Gymraeg y darparwr.					✓		✓		✓	
Cofnodion o unrhyw weithgarwch meincnodi a gynhaliwyd gan y darparwr yng Nghymru a'r tu allan, fel y bo'n briodol.							✓	✓		
Data gwerth ychwanegol a chofnodion o sut caiff ei ddefnyddio i wella ansawdd.				✓						✓
Cofnodion cyfarfodydd staff, timau meysydd dysgu, rheolwyr a rhanddeiliaid, gan gynnwys is-bwyllgorau.							✓	✓	✓	✓
Gwybodaeth am drefniadau rheoli cyllideb, gan gynnwys trefniadau ar gyfer dyrannu cyllid i benaethiaid cyllideb, a pholisïau codi tâl.										✓
Trafodaeth:										
Trafodaethau gyda dysgwyr, staff, cyflogwyr, cyfarwyddwyr, arbenigwyr sy'n ymweld, a rhanddeiliaid.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Atodiad 3: Rheoliadau ac arweiniad

Cyfuniad o reoliadau, mesurau a chylchlythyrau yw'r dogfennau a restrir isod, ac fe'u darperir er gwybodaeth ar gyfer arolygwyr. Nid yw'r rhestr hon yn drwyadl ac nid yw wedi'i bwriadu i fod yn rhestr wirio i arolygwyr adolygu darparwr. Fe'u darperir fel adnodd yn unig ar gyfer tîm arolygu pe bai'r angen yn codi. Mae angen i arolygwyr fod yn ymwybodol mai dogfennau statudol yw rheoliadau a mesurau.

* Mae pob un o'r dogfennau yn berthnasol i Gwestiwn Allweddol 1 o ran eu heffaith ar ddeilliannau ar gyfer dysgwyr.

	Cwestiwn Allweddol 1*	Cwestiwn Allweddol 2				Cwestiwn Allweddol 3			
		2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	3.3	3.4
Cynllun Hygyrchedd: Deddf Cydraddoldeb 2010.		✓ ✓		✓ ✓	✓ ✓	✓ ✓			 ✓
Cwricwlwm: Llwybrau Dysgu 14-19 Arweiniad II; Trawsnewid Darparwyr Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru: Cyflwyno Sgiliau sy'n Gweithio i Gymru ISBN 978 0 7504 4787 4 Cyflwyno Sgiliau sy'n Gweithio i Gymru (strategaeth NACH – heb ei chyhoeddi eto)		 ✓ ✓		 ✓ ✓		 ✓	 ✓		
Deddf Cydraddoldeb 2010				✓	✓	✓			
Addysg ar gyfer Datblygiad Cynaliadwy a Dinasyddiaeth Fyd-Eang: Strategaeth ar gyfer Gweithredu 055/2008 Ebrill 2008		✓				✓			
Polisi a Gweithdrefnau Diogelwch rhag Tân: Gorchymyn (Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith) (Diogelwch rhag Tân) 2005				✓	✓	✓			
Rhyddid Gwybodaeth: rhaid i ddarparwr gynnal a chyhoeddi Cynllun Cyhoeddi (Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 adran 19)						✓			
Cydraddoldeb Hiliol a Chyfle Cyfartal: Deddf Cysylltiadau Hiliol (Diwygio) 2000				✓	✓	✓			

Diogelu: Gweithdrefnau Amddiffyn Plant Cymru Gyfan; a chylchlythyr 34/02 CCC 'Amddiffyn Plant: atal pobl anaddas rhag gweithio gyda phlant a phobl ifanc yn y gwasanaeth addysg'. Deddf Diogelu Grwpiau Agored i Niwed 2006: Gweithgareddau a Reolir Cymru; Mewn Dwylo Diogel: rhoi gweithdrefnau amddiffyn oedolion ar waith yng Nghymru, 2000				✓		✓			
Ansawdd ac Effeithiolrwydd: Fframwaith Effeithiolrwydd Ansawdd ar gyfer dysgwyr ôl-16 yng Nghymru, Mawrth 2009 ISBN 978 0 7504 4928 1; Y Wlad sy'n Dysgu, Awst 2001 ISBN 0 7504 2735 3; Y Wlad sy'n Dysgu: Gweledigaeth ar Waith; Adolygiad Beecham 'Creu'r Cysylltiadau' a 'Chyflawni Ar Draws Ffiniau' Llywodraeth Cynulliad Cymru 2006						✓	✓	✓	

Atodiad 4: Arolygon dysgwyr

Mae gwrando ar ddysgwyr yn ffynhonnell dystiolaeth allweddol o gyflawniad, agweddau a lles dysgwyr. Bydd arolygwyr yn ystyried canlyniadau arolygon o farn dysgwyr wrth benderfynu ar drywyddau ymholi yn y cyfnod cyn yr arolygiad. Bydd barn dysgwyr hefyd yn dylanwadu ar arolygwyr wrth iddynt lunio barnau arfarnol ynglŷn â pha mor dda y mae'r darparwr yn bodloni anghenion dysgwyr.

Dylai arolygwyr gynnwys sylwebaeth fer ar ganfyddiadau dysgwyr o'r darparwr. Gallai'r sylwebaeth fod wedi'i seilio ar ddadansoddiad o holiaduron canfyddiadau dysgwyr a gynhaliwyd gan Estyn neu wedi'i seilio ar arolwg dysgwyr a gynhaliwyd gan yr AdAS.

Dylai'r sylwebaeth ganolbwyntio'n benodol ar farn dysgwyr am ansawdd y cyngor, y cymorth a'r arweiniad a gânt, pa mor dda y mae'r addysgu yn bodloni eu hanghenion ac yn ennyn eu diddordeb, faint y mae eu llais yn cael ei glywed yn eu barn nhw a sut mae'n dylanwadu ar wneud penderfyniadau am eu rhaglen hyfforddi a'r darparwr yn gyffredinol.

Atodiad 5: Dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol

Mae barn dysgwyr a rhanddeiliaid eraill yn ffynonellau tystiolaeth ar gyfer pob cwestiwn allweddol. Rhaid i arolygwyr sicrhau bod yr arfarniad o'r deg dangosydd ansawdd yn cynnwys cyflawniadau, agweddau a lles pob dysgwr, gan roi ystyriaeth benodol i ddeilliannau ar gyfer dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY).

Mae'r term 'anghenion dysgu ychwanegol' yn cael ei ddefnyddio i nodi disgyblion y mae eu hanghenion dysgu yn ychwanegol at anghenion mwyafrif eu cyfoedion. Mae'r term 'anghenion addysgol arbennig' yn is-gategori o anghenion dysgu ychwanegol, sy'n cael ei ddefnyddio i nodi'r dysgwyr hynny sydd ag anawsterau dysgu difrifol, cymhleth a/neu benodol fel y'u cyflwynir yn Neddf Addysg 1996 a Chod Ymarfer Anghenion Addysgol Arbennig Cymru.

Mae dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol yn cynnwys y rhai sydd:

- ag anghenion addysgol arbennig;
- ag anableddau;
- ag anghenion meddygol; ac
- ag anawsterau emosiynol, cymdeithasol ac ymddygiadol a/neu anghenion iechyd meddwl.

Mae dysgwyr yn fwy tebygol o fod ag ADY pan fyddant hefyd yn perthyn i grwpiau sy'n agored i niwed, gan gynnwys:

- grwpiau ethnig lleiafrifol;
- ffoaduriaid/ceiswyr lloches;

- gweithwyr mudol;
- plant y gofelir amdanynt (PGA);
- rhieni ifanc a merched ifanc beichiog;
- troseddwyr ifanc;
- plant a theuluoedd mewn amgylchiadau anodd;
- dysgwyr sydd mewn perygl o ddioddef bwlio homoffobig;
- gofalwyr ifanc;
- dysgwyr sy'n dysgu Saesneg fel iaith ychwanegol;
- dysgwyr ag anghenion medrau sylfaenol;
- dysgwyr sy'n cael eu haddysgu heblaw yn yr ysgol; a
- sipsiwn a theithwyr.

Atodiad 6: Arweiniad ar ddefnyddio data

Materion wrth arolygu'r dangosydd ansawdd

Dylai arolygwyr ddarllen yr arweiniad hwn ar y cyd â'r arweiniad ar arolygu safonau (1.1.1). Data yw un o'r ffactorau sy'n cyfrannu at lunio barn ar safonau.

Mae arolygwyr yn defnyddio graddfa bedwar pwynt ddangosol wrth edrych ar ddata ar berfformiad, lle mae data o'r fath ar gael. Mae'r raddfa yn dangos pa mor dda y mae'r darparwr yn perfformio mewn perthynas â meincnodau cenedlaethol:

- Rhagorol = 15% neu fwy uwchlaw'r cymharydd cenedlaethol
- Da = 5% i 15% uwchlaw'r cymharydd cenedlaethol
- Digonol = 5% uwchlaw i 5% islaw'r cymharydd cenedlaethol
- Anfoddhaol = Mwy na 5% islaw'r cymharydd cenedlaethol

Mae Estyn yn llunio tablau data ar gyfer timau arolygu wedi'u seilio ar ddata diweddaraf Cofnod Dysgu Gydol Oes Cymru sydd ar gael. Mae'r tablau hyn yn canolbwyntio ar ddeilliannau ar lefel y darparwr cyfan ac ar lefel pob maes dysgu. Mae'r tablau hefyd yn cynnwys cymaryddion cenedlaethol perthnasol ac arwyddion codau lliw o ble mae perfformiad y darparwr ar y raddfa bedwar pwynt a amlinellir uchod.

Mae'r tablau hefyd yn dangos, ar gyfer archwiliad mewnol gan arolygwyr, pa mor dda yw perfformiad y darparwr yn erbyn darparwyr eraill yng Nghymru. Dylai arolygwyr ystyried trefn y safleoedd er mwyn graddnodi eu barnau ymhellach ac i'w harwain wrth nodi trywyddau ymholi posibl ar gyfer yr arolygiad.

Gall arolygwyr ystyried data ar berfformiad dysgwyr nad yw wedi'i gofnodi gan Gofnod Dysgu Gydol Oes Cymru. Gall arolygwyr edrych ar y graddau a ddyfarnwyd i ddysgwyr a sut mae'r rhain yn cymharu gyda chymaryddion cenedlaethol. Gallent ystyried cyflawniad neu gredyd dysgwyr, lle mae hyn yn nodwedd o'u cynlluniau dysgu unigol a'u cwrs astudio. Gallent hefyd ystyried pa mor hir y mae wedi'i gymryd i ddysgwyr gwblhau fframweithiau hyfforddi. Gall arolygwyr hefyd ddefnyddio data wedi'i ddarparu gan gyrff dyfarnu i lywio eu barnau, yn enwedig mewn perthynas â chymwysterau galwedigaethol.

Gall arolygwyr ystyried unrhyw ddadansoddiadau o berfformiad gwerth ychwanegol gan ddysgwyr. Mae'r dadansoddiad hwn yn edrych ar ba mor dda y mae dysgwyr wedi perfformio o'i gymharu â'u mannau cychwyn. Gall hyn ddarparu gwybodaeth bwysig am berfformiad y dysgwr, yn enwedig pan nad yw dysgwyr yn cyflawni'r graddau uwch ond eu bod, serch hynny, wedi perfformio'n dda iawn o fan cychwyn isel.

Gall arolygwyr hefyd ganolbwyntio'n fanylach ar sampl fechan o feysydd dysgu, er enghraifft, tri neu bedwar mewn darparwr dysgu yn y gwaith mawr, er mwyn dilyn trywydd ymholi penodol. Gall arolygwyr edrych yn ofalus ar y data ar berfformiad dysgwyr yn y meysydd dysgu hyn. Mae'r dadansoddiad hwn hefyd yn rhoi syniad pwysig i arolygwyr o ba mor dda y mae'r darparwr yn rheoli ei ddata ar berfformiad dysgwyr.

Yn aml, efallai na fydd y wybodaeth ddiweddaraf am berfformiad dysgwyr wedi cael ei gwirio o hyd. Yn yr achosion hyn, dylai arolygwyr ofyn i ddarparwyr ddarparu data heb ei wirio mewn perthynas â chyfraddau cwblhau, cyrhaeddiad, cyflawniad a llwyddo. Dylent ddewis sampl fechan o'r data a gofyn am gael gweld y data a ddychwelwyd gan gyrff arholi a chyrff dyfarnu i wirio trylwyredd y data a samplwyd.

Mae data heb ei wirio yn ddefnyddiol iawn wrth edrych ar dueddiadau mewn perfformiad ac i weld a yw'r camau a gymerwyd gan y darparwr yn ddiweddar yn llwyddo mewn perthynas â deilliannau gwell y dysgwyr.

Fel arfer, dylai arolygwyr roi'r pwys mwyaf i ddata wedi'i wirio. Gall arolygwyr, fodd bynnag, ystyried data diweddar heb ei wirio pan fyddant yn gallu gwirio cofnodion o ffynonellau gwreiddiol, fel data a ddychwelwyd gan gyrff dyfarnu.

Gall arolygwyr hefyd ystyried pa mor dda y mae grwpiau penodol o ddysgwyr yn perfformio, er enghraifft, dysgwyr ar gyrsiau hir a byr, dysgwyr sy'n ddynion ac yn ferched, dysgwyr amser llawn a rhan-amser, dysgwyr o grwpiau ethnig lleiafrifol, dysgwyr o ardaloedd difreintiedig, dysgwyr ar lefelau penodol neu ddysgwyr sy'n dilyn cyrsiau sy'n seiliedig ar gredydau.

Pan fydd rhannau o ddarparwr yn perfformio'n dda iawn a rhannau eraill o ddarparwr yn tanberfformio, dylai arolygwyr archwilio beth mae'r darparwr yn ei wneud i wella perfformiad y meysydd gwannach fel ei fod yn cyrraedd yr un safon â'r meysydd gorau.

Atodiad 7: Arweiniad ar weithgarwch dilynol

Cefndir

Yn ystod pob arolygiad craidd, bydd y tîm arolygu yn ystyried a oes angen unrhyw weithgarwch dilynol ar y darparwr. Bydd yr un dull yn berthnasol i arolygiadau partneriaeth, gyda'r partner arweiniol yn gweithredu fel y darparwr.

Mae pedwar math o weithgarwch dilynol:

1. **Astudiaeth achos arfer ragorol**
2. **Ymweliad monitro gan yr arolygydd cyswllt ôl-16**
3. **Ymweliad monitro gan Estyn**
4. **Ailarolygiad, gyda chyfeiriad at yr AdAS**

Mae'r gweithgarwch dilynol cyntaf yn cynnwys gweithredu gan y darparwr i lunio astudiaeth achos arfer ragorol i'w lledaenu gan Estyn. Mae'r ail yn cynnwys ymweliad monitro gan yr arolygydd cyswllt ôl-16. Ymweliad gan dîm bach o arolygwyr Estyn yw'r trydydd. Mae'r olaf yn cynnwys ailarolygiad ac, yn amodol ar y canlyniad, cyfeiriad at dîm yr AdAS ar gyfer cyllid neu ymyriadau cytundebol. Ar wahân i'r astudiaeth achos arfer dda, mae'r gweithgarwch dilynol yn cynnwys lefelau cynyddol o ymyrraeth yn ôl yr angen.

Bydd yr AdAS yn cael gwybod deilliannau'r arolygiad y mae angen ymweliadau pellach gan arolygwyr Estyn neu ailarolygiad ar eu cyfer. Bydd swyddogion yr AdAS yn cael eu hysbysu am gynnydd dilynol a wnaed gan y darparwr ar ôl ymweliadau monitro gan Estyn, a gall fynd ati ei hun i fonitro cynnydd darparwyr. Os yw'r rhagolygon gwella'n anfoddhaol, bydd yr AdAS yn mynd ati ei hun i fonitro perfformiad a bydd yn gofyn am weithgarwch dilynol wedi'i dargedu gan arolygydd cyswllt ôl-16. Os yw'r darparwr yn methu cyflwyno cynllun gweithredu boddhaol ar ôl derbyn barn gyffredinol ddigonol neu anfoddhaol, gall yr AdAS gymryd camau adferol, gan gynnwys tynnu arian yn ôl.

1 Astudiaeth achos arfer ragorol

Os bydd darparwr yn cael barn ragorol ar gyfer unrhyw ddangosydd ansawdd, yna bydd y tîm arolygu wedi nodi un neu fwy o enghreifftiau o bosibl o arfer sy'n arwain y sector yn y darparwr sy'n werth ei hefelychu ac sy'n haeddu cael ei lledaenu yn ehangach. Dylid trafod y posibilrwydd hwn yn ystod cyfarfodydd tîm, pan fydd arfer sy'n arwain y sector wedi bod yn ystyriaeth allweddol wrth lunio unrhyw farn ragorol.

Mewn achosion felly, bydd yr arolygydd yn gwahodd y darparwr i baratoi un neu ddwy astudiaeth achos ysgrifenedig ar feysydd cytûn o arfer ragorol. Ni fydd yr un astudiaeth achos yn fwy na 600 o eiriau, a gall unrhyw ddeunydd enghreifftiol gyd-fynd â hi os yw'n briodol[1], sy'n disgrifio'r arfer sy'n arwain y sector. Dylid esbonio'n glir i'r darparwr bod yr arolygiaeth yn cadw'r hawl i olygu'r cynnwys ac arddull y cyflwyno. Dylai'r astudiaeth achos ddisgrifio cyd-destun a chefndir yr arfer

[1] Mae angen y cliriad angenrheidiol ar gyfer delweddau ffotograffig o blant a phobl ifanc.

orau, union natur y strategaeth neu'r gweithgarwch, a beth fu'r effaith ar ddeilliannau ar gyfer y dysgwyr, yr hyfforddeion neu'r cleientiaid. Rhaid i'r astudiaeth achos fod yn un y gall darparwyr eraill yn yr un sector neu o bosibl mewn sectorau tebyg eraill graffu arni a'i hystyried yn arfer sy'n arwain y sector.

Dylid anfon yr astudiaeth achos i Estyn cyn pen pedair wythnos o ddiwedd y rhan o'r arolygiad ar y safle. Rhaid cyflwyno llythyr neu e-bost gyda'r astudiaeth achos yn dangos ei bod wedi'i chymeradwyo i'w defnyddio gan yr arolygiaeth, a'i llofnodi gan uwch arweinydd y darparwr.

Gall y darparwr yn ddiweddarach gael ei wahodd hefyd i ddangos ei arfer sy'n arwain y sector yn un o gynadleddau Estyn ar arfer orau. Gellid lledaenu'r enghraifft trwy gyfryngau amrywiol, gan gynnwys gwefan yr arolygiaeth, cylchlythyrau, cyhoeddiadau arfer orau ar gyfer y sector, yn Adroddiadau Blynyddol Prif Arolygydd Ei Mawrhydi (PAEM) ac mewn digwyddiadau arfer orau. Fel arfer bywyd cyhoeddi o dair blynedd fydd gan astudiaethau achos. Os ydynt wedi cael eu cyhoeddi ar wefan Estyn, byddant fel arfer yn cael eu tynnu oddi ar y wefan ar ôl y cyfnod hwn, er mwyn sicrhau eu bod yn aros yn amserol ac ar flaen y gad o ran arfer ragorol.

2 Ymweliad monitro gan yr Arolygydd Cyswllt Ôl-16

Y gweithgarwch dilynol lleiaf manwl sydd ei angen pan nodir bod y darparwr yn ddarparwr da yn gyffredinol, ond gall fod ganddo nifer lai o feysydd penodol i'w gwella sy'n gofyn am fonitro er mwyn sicrhau gwelliant.

Mewn achosion felly, gall y ddwy farn gyffredinol ar gyfer y darparwr fod yn dda, ond gellir barnu bod nifer fach o gwestiynau allweddol neu ddangosyddion ansawdd yn ddigonol, gan nodi rhai meysydd i'w gwella. Gallai hyn gynnwys enghreifftiau lle mae methiant i fodloni gofynion statudol.

Os bernir bod angen monitro gan arolygydd cyswllt ôl-16 Estyn, dylai'r arolygydd cofnodol ddweud wrth uwch arweinydd y darparwr ar ddiwedd yr arolygiad craidd bod y tîm wedi llunio'r farn hon, a rhoi gwybod i'r rheolwyr perthnasol yn yr arolygiaeth.

3 Ymweliad monitro gan dîm Estyn

Fel arfer, bydd y lefel hon o weithgarwch yn ofynnol pan fydd o leiaf un o'r barnau cyffredinol ar gyfer darparwr mewn adroddiad arolygiad craidd yn ddigonol, ond nid yw'r darparwr yn peri pryder i'r graddau bod angen ailarolygiad arno ar hyn o bryd.

I gael y lefel hon o weithgarwch dilynol, byddai cwestiynau allweddol neu ddangosyddion ansawdd yn cael eu barnu yn ddigonol o leiaf. Byddai'n bosibl bod o leiaf rai cwestiynau allweddol a dangosyddion ansawdd wedi'u barnu yn dda. Fodd bynnag, byddai gan y darparwr rai meysydd pwysig i'w gwella y mae'n ofynnol eu monitro.

Os bernir bod angen ymweliad monitro gan Estyn ar y darparwr, dylai'r arolygydd cofnodol ddweud wrth uwch arweinydd y darparwr ar ddiwedd yr arolygiad craidd bod y tîm wedi llunio'r farn hon, a rhoi gwybod i'r rheolwyr perthnasol yn Estyn.

Yn amodol ar safoni, bydd yr arolygiaeth yn ysgrifennu llythyr i'r darparwr, ac yn anfon copi ohono i'r AdAS, yn nodi'r meysydd y mae angen eu gwella ac yn esbonio y bydd tîm bychan o arolygwyr Estyn yn ymweld â'r darparwr i farnu cynnydd ryw flwyddyn yn ddiweddarach. Os bydd y tîm yn barnu nad oes cynnydd digonol wedi'i wneud, yna gellir barnu bod angen gwelliant sylweddol ar y darparwr, a gallai hyn arwain at ailarolygiad.

Ar ôl yr ymweliad gan Estyn, bydd llythyr heb ei gyhoeddi yn cael ei ysgrifennu at y darparwr ar ganfyddiadau'r ymweliad. Bydd y llythyr hwn yn nodi rhagolygon gwella a bydd y farn hon yn pennu gweithgarwch dilynol yn y dyfodol. Bydd copi o'r llythyr hwn yn cael ei anfon i'r AdAS.

4 Ailarolygiad, gyda chyfeiriad at yr AdAS

Fel arfer, bydd angen y lefel hon o weithgarwch pan fydd o leiaf un o'r barnau cyffredinol ar gyfer darparwr mewn adroddiad arolygiad craidd yn anfoddhaol.

I gael y lefel hon o weithgarwch dilynol, byddai un neu fwy o gwestiynau allweddol neu ddangosyddion ansawdd yn cael eu barnu yn anfoddhaol. Byddai'n bosibl bod o leiaf rai cwestiynau allweddol a dangosyddion ansawdd wedi'u barnu yn ddigonol. Fodd bynnag, byddai gan y darparwr feysydd pwysig i'w gwella y mae angen eu hailarolygu.

Os bernir bod angen ailarolygiad ar y darparwr, dylai'r arolygydd cofnodol ddweud wrth uwch arweinydd y darparwr ar ddiwedd yr arolygiad craidd bod y tîm wedi llunio'r farn hon a rhoi gwybod i'r Cyfarwyddwr Cynorthwyol a'r Cyfarwyddwr Strategol perthnasol.

Bydd yr arolygiaeth yn ysgrifennu llythyr i'r darparwr, ac yn anfon copi ohono i'r AdAS, yn nodi'r meysydd y mae angen eu gwella ac yn esbonio amseriad yr ailarolygiad.

Ar ôl yr ailarolygiad, bydd Estyn yn cyhoeddi adroddiad yn arfarnu'r cynnydd a wnaed gan y darparwr yn y meysydd hynny o'r arolygiad gwreiddiol y barnwyd eu bod yn anfoddhaol.

Os yw'r tîm yn barnu bod cynnydd annigonol wedi'i wneud ar ddiwedd ailarolygiad, yna bydd yr AdAS yn cael gwybod am hyn fel rhan o'u gweithdrefnau rheoli contract. Bydd y wybodaeth hon yn cael ei defnyddio wrth wneud penderfyniadau ynglŷn â pharhad contract yr AdAS gyda'r darparwr, neu'i dynnu'n ôl.

Gweithgarwch dilynol

Mae'r tabl isod yn crynhoi'r mathau o weithgarwch dilynol a all ddeillio o arolygiad craidd. Mae'n rhoi syniad bras o ganlyniadau tebygol er mwyn arwain cysondeb ar draws sectorau. Bydd y math o weithgarwch dilynol sydd ei angen gan ddarparwr penodol yn cael ei benderfynu ar sail achos wrth achos, gan ddefnyddio arweiniad manwl a amlinellir yn y llawlyfrau arolygu ar gyfer pob sector. Efallai y bydd angen diwygio'r ffiniau amrywiol gyda phrofiad.

Perfformiad Cyfredol	**Rhagolygon**	**Arall**	**Canlyniad posibl - Ôl-16**
Rhagorol ar gyfer o leiaf un farn gyffredinol		Lle mae Estyn yn nodi bod angen lledaenu arfer sy'n arwain y sector	Darparwr yn ysgrifennu astudiaeth achos
Da	Da	Unrhyw gwestiwn allweddol neu ddangosydd ansawdd yn ddigonol. Methiant i fodloni gofynion statudol sy'n effeithio ar ansawdd a safonau	Ymweliad monitro gan yr arolygydd cyswllt ôl-16
Digonol	Da neu well		Ymweliad monitro gan dîm Estyn*
Da neu well	Digonol		Ymweliad monitro gan dîm Estyn*
Digonol	Digonol	Un dangosydd ansawdd neu fwy yn dda neu'n well	Ymweliad monitro gan dîm Estyn*
Digonol	Digonol	Unrhyw gwestiwn allweddol yn anfoddhaol neu un dangosydd ansawdd neu fwy yn anfoddhaol neu bob un yn ddigonol	Ymweliad monitro gan dîm Estyn*
Anfoddhaol	Digonol		Ailarolygiad*
Digonol	Anfoddhaol		Ailarolygiad*
Anfoddhaol	Anfoddhaol		Ailarolygiad*

* Mae'r AdAS wedi cael gwybod am y camau a gymerwyd ac am gynnydd